

Herontwikkeling Kolkstraat 12 te Sprundel

Ecologische quickscan

J.F.G. Maassen

Herontwikkeling Kolkstraat 12 te Sprundel

Ecologische quickscan

Datum 16-12-2020

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
T 073-6410858
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
btw-id NL001289728826
rek.no NL55 INGB 0003 0208 71

<i>Projectno.</i>	<i>2012-1</i>
<i>Tekst en samenstelling</i>	<i>J.F.G. Maassen</i>
<i>Foto's</i>	<i>J.F.G. Maassen</i>
<i>Foto op omslag</i>	<i>J.F.G. Maassen</i>
<i>In opdracht van</i>	<i>Adviesbureau Schoenmakers Molenzicht 2 4881 BW Zundert</i>
<i>Wijze van citeren</i>	<i>J.F.G. Maassen, Herontwikkeling Kolkstraat 12 te Sprundel</i>
<i>Contactpersoon</i>	<i>Anne Tuijtelaars (Schoenmakers advies)</i>
<i>Status</i>	<i>Definitief</i>
<i>Datum</i>	<i>16-12-2020</i>

© 2020 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeklocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	9
	1.1	Aanleiding
	1.2	Doelstelling
	1.3	Toetsingskader
	1.4	Leeswijzer
2	Het plangebied, beoogde ontwikkeling en ingrepen	11
	2.1	Ligging van het plangebied
	2.2	Inrichting en het huidig gebruik van het plangebied
	2.3	Beoogde ingrepen en ontwikkelingen
3	Wettelijk kader	15
	3.1	Inleiding
	3.2	Soortenbescherming
	3.3	Gebiedsbescherming
	3.5	Bijzondere provinciale beschermingszones
	3.6	Rode Lijst
4	Onderzoeksresultaat	21
	4.1	Methodiek
	4.2	Gebiedsbescherming
	4.2.1	Natura 2000
	4.2.2	Provinciale beschermingszones.
	4.3	Soortenbescherming
	4.3.1	Vaatplanten en bladmossen
	4.3.2	Zoogdieren (grondgebonden)
	4.3.3	Zoogdieren (vleermuizen)
	4.3.4	Vogels
	4.3.5	Reptielen
	4.3.6	Amfibieën
	4.3.7	Vissen
	4.3.8	Vlinders en libellen
	4.3.9	Overige ongewervelden
	4.4	Bescherming houtopstanden
5	Conclusie	41
	5.1	Samenvatting effectenbeoordeling
	5.2	Toetsing aan de Wet natuurbescherming
	5.3	Vervolgstappen en samenvatting
6	Voorzorgsmaatregelen, mitigatie en aanbeveling	45
	6.1	Algemene voorzorgsmaatregelen
	6.2	Bijzondere voorzorg- en mitigatiemaatregelen
	6.2	Aanbeveling en advies
7	Bronnen	47
	Bijlage 1 - Toelichting soortenbescherming	49
	Bijlage 2 - Soorten van de Vogelrichtlijn	50
	Bijlage 3 - Soorten van de Habitatrichtlijn	51
	Bijlage 4 - Nationaal beschermde soorten ('andere soorten')	54
	Bijlage 5 - Soorten met een vrijstelling	57

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer heeft het voornemen tot het oprichten van een woning in het kader van de provinciale regeling Ruimte voor Ruimte in het buitengebied van de gemeente Rucphen op een perceel aan de Kolkstraat nabij Sprundel. Het perceel staat geregistreerd als gemeente Rucphen sectie T no. 2078 en het totale oppervlak bedraagt 27.070 m². Op het perceel is adres Kolkstraat 12 gevestigd; de bouwlocatie betreft een klein oppervlak grasland aan de westkant van de woning en bedrijfsbebouwing die bij het adres van Kolkstraat 12 behoort.

Adviesbureau Schoenmakers te Zundert heeft de opdracht om deze ontwikkeling mogelijk te maken binnen de gestelde wettelijke kaders. Deze wettelijke kaders eisen ook een ecologisch onderzoek in de vorm van een quickscan flora en fauna om vast te stellen of deze ontwikkeling tot overtredingen van de Wet natuurbescherming of provinciale regelgeving ter bescherming van natuur en landschap kunnen betekenen. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is aangezocht om deze quickscan uit te voeren.

1.2 Doelstelling

Doormiddel van deze quickscan worden aanwezige beschermde natuurwaarden in beeld gebracht en de mogelijke effecten daarop als gevolg van de beoogde herontwikkeling.

Het doel van dit onderzoek is het vaststellen/uitsluiten van aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Beoordeeld wordt welke wijze en in welke mate de beoogde ontwikkeling effect kan hebben op het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten. Aanvullend wordt bepaald of ontwikkelingen effect hebben op beschermde natuurwaarden van nabijgelegen Natura 2000- gebieden, gebieden die behoren tot het Natuurnetwerk Nederland, speciale provinciale beschermingszones en houtopstanden die op basis van de Wet natuurbescherming zijn beschermd. Als de beoogde ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten die een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming tot gevolg kunnen hebben, wordt de noodzaak voor een ontheffingsaanvraag beoordeeld en/of doet deze quickscan aanbeveling voor vervolgstappen om overtreding van deze verbodsbepalingen te voorkomen.

1.3 Toetsingskader

Deze quickscan toets aan

- Wet natuurbescherming op de onderdelen
 - Wnb soortenbescherming: hoofdstuk
 - Wnb gebiedsbescherming
 - Wnb houtopstanden
- Provinciale regelgeving op de onderdelen
 - Groenblauwe mantel
 - Natuur Netwerk Brabant
- Gemeentelijke regelgeving op het onderdeel
 - APV-bomenkap

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de inrichting van het plangebied, de ligging van het plangebied in de omgeving en de voorgenomen ingrepen en herontwikkeling beschreven. In hoofdstuk 3 wordt het wettelijk kader geschetst dat de Wet natuurbescherming en de provinciale regelgeving biedt. Hoofdstuk 4 beschrijft in het eerste onderdeel de uitvoering van het onderzoek en de methoden die hierbij gehanteerd worden. In de volgende onderdelen van dit hoofdstuk worden de gebiedsbescherming en soortenbescherming behandeld. Per gebied en soortgroep wordt behandeld welk effect de ingrepen op beschermde soorten en gebieden kunnen hebben. In hoofdstuk 5 worden de mogelijke effecten die tot een overtreding van de Wet natuurbescherming kunnen leiden op beschermde gebieden en soorten kort samengevat. Aangegeven wordt welke overtredingen van wetsartikelen mogelijk zijn en voor welke ingrepen vervolgonderzoek en/of ontheffing nodig zijn. In hoofdstuk 6 wordt aangegeven welk voorzorg- en mitigatiemaatregelen gewenst zijn om overtredingen te voorkomen.

2 HET PLANGEBIED, BEOOGDE ONTWIKKELING EN INGREPEN.

2.1 Ligging van het plangebied

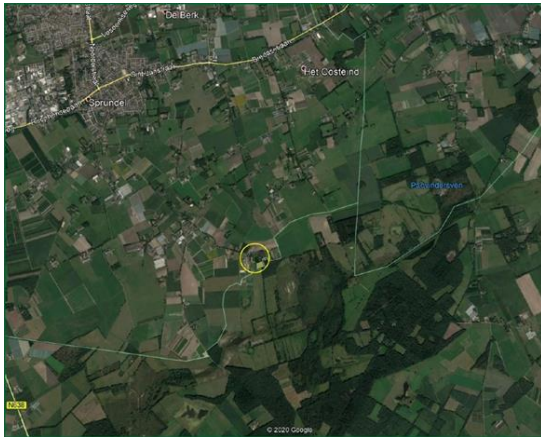

Fig.1 Ligging van het plangebied (binnen gele cirkel) ten opzichte van Sprundel.
Luchtfoto: Google Earth

Fig.2 Het plangebied (geel omkaderd) gelegen ten opzicht van natuurgebied (groen gekleurd)

Het plangebied ligt binnen het agrarisch buitengebied van de gemeente Rucphen aan de Kolkstraat nabij Sprundel op een afstand van 2,2 km hemelsbreed zuidoostelijk van de bebouwde kom van Sprundel. Het plangebied is gesitueerd binnen een kleine bebouwingsconcentratie aan het oostelijk uiteinde van de Kolkstraat en op het perceel waarop adres Kolkstraat 12 is gevestigd. Ter hoogte van het plangebied loopt de Kolkstraat voor het gemotoriseerd verkeer dood op het natuurgebied De Lokker, waarbij het asfalt van de Kolkstraat plaats maakt voor een zandpad. Het plangebied ligt op zeer korte afstand westelijk van de bos en heidegebieden van De Lokker dat samen met de aansluitende natuurgebieden Lage Maten, Oude Buisse en de landgoederen de Moeren en Pannenhoef één groot aanéengesloten natuurreserveaat vormt. Dit gehele natuurgebied bevat bos, heide en waardevolle natte natuur. Binnen de 1km-straal tot het plangebied lopen door het natuurgebied de stromen van de beek de Bijloop en die van de tot vaart gekanaliseerde beek de Turfvaart met de begeleidende kleine waters en moerasgebieden. Het gehele gebied valt onder het Natuur Netwerk Brabant, is door de provincie Noord-Brabant gekwalificeerd als Natte Natuurparel en bevat leefgebied van de zeldzame en strikt beschermde gladde slang.

Kolkstraat

Zicht op het plangebied vanaf de Kolkstraat

De bebouwde omgeving rond het plangebied ligt binnen de periferie van dit natuurgebied in een overgangszone van meer natuurlijk naar agrarisch gebied en bevat daardoor nog veel elementen van het kleinschalig agrarisch landschap als kleine graslandjes en veelsoortige houtbegroeiingen. Het

houden van paarden en het kleinschalig en hobbymatig houden van rundvee is op deze hoogte een agrarisch activiteit. Het landschap rond Sprundel buiten de periferie van de natuurgebieden, wordt gedomineerd door een grootschaligere en intensievere vorm van agrarische activiteit, waarbij sier- en bometeelt een hoofdactiviteit is.

Open water en watergangen onbreken binnen de directe omgeving. De grondwatertrap bedraagt VII, wat een lage gemiddelde grondwaterstand is. De bodem bestaat uit droge schrale leemarme zandbodems, die bodemkundig gecategoriseerd worden al veldpodzolgronden. De bovenlaag binnen het plangebied bestaat uit humushoudende licht bemeste landbouwgrond.

2.2. Inrichting en huidig gebruik van het plangebied

Zuidelijk compartiment; uitzicht op de bouwlocatie

Noordelijk compartiment

Het plangebied betreft voor het grootse deel een klein oppervlak grasland dat gelegen is aan de oostkant van de bedrijfsbebouwing op adres Kolkstraat 12 en binnen de bebouwde lint van de Kolkstraat. Het terrein is grotendeels omgeven door hoge hekwerken. Alleen een klein oppervlak aan de zuidrand van het plangebied valt buiten het hekwerk en maakt deel uit van een groter modderig veld aan de zuidkant van het plangebied. Dit veld is vertrapt is door vee en functioneert als veekraal. Aan de zuidkant grenst het hekwerk rond het plangebied grotendeels aan de paardenbak op naburig adres en aan de noordkant aan de openbare weg. Het plangebied zover dit binnen de hekwerken valt, bestaat uit een grasland dat door een hoog hekwerk in twee compartimenten is verdeeld. In het noordelijk compartiment bestaat de grasmat uitsluitend uit Engels raaigras dat begraasd wordt door twee hertachtige hoefdieren. Kruiden ontbreken vrijwel binnen de monotone grasmat van het cultuurgras. Het noordelijk deel is enige tijd niet begraasd of gemaaid en bestaat uit een dichte grasmat van gewoon struisgras die buiten een enkele paardenbloem geen kruiden bevat.

bomenrij

zuidkant

Langs de gehele zuidrand van het grasland is een houtopstand aanwezig die bestaat uit boomrijen van ruwe berken en zwarte elzen. De bomen zijn hoog uitgegroeid met een stamdiameter die varieert tussen de 30 en 40 cm. Buiten de genoemde grassen ontbreekt onderbegroeiing. De enige bebouwing is een klein laag houten schuurtje met open voorkant waarin kippen gehuisvest zijn.

Ook de bebouwing op het erf is in beschouwing genomen en onderzocht op aanwezigheid van jaarrond beschermde verblijfplekken van uilen en huismussen. Het erf bevat twee grote veestallen die aan elkaar gebouwd zijn. De oostelijke stal grenst aan het plangebied en betreft een grote stal met stalen buitenwanden en een dak bekleedt met golfplaten. De stal is grotendeels in gebruik als paardenbak en voor een kleiner deel in gebruik als rundveestal. Van de andere stal zijn de gevels gebouwd van baksteen en is het dak eveneens bekleedt met asbest golfplaten. Deze is in gebruik als paardenstal. De enige andere bebouwing is een kapschuur, die in gebruik is voor stalling en opslag van hooi, en een kleine bedrijfswoning. De agrarische activiteit op het erf bestaat uit een kleinschalige wijze houden van vleesrunderen en het faciliteren van de paardensport. Het grasland achter de boerderij is opgedeeld in kleine weilandjes die op een extensieve wijze in gebruik zijn als paardenweides en voor het houden van rundvee.

Achterkant van stallen

Bedrijfswoning

2.3 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen.

De beoogde ontwikkelingen betreffen de volgende.

- De bouw van een woning in het kader van de provinciale regeling Ruimte voor Ruimte vindt plaats op een onbebouwd oppervlak grasland.
- Uitgezonderd een kleine houten kippenschuur die als niet als sloopvergunning plichtig kan worden beoordeeld, wordt er geen bebouwing gesloopt.
- Voor deze ontwikkeling zijn geen voornemens om substantiële houtstructuren te amoveren. Hooguit dient een enkele boom van een geringe ecologische waarde verwijderd te worden omdat deze te dicht op het bouwvlak of ongunstig ten opzichte van het werkveld staat.
- Voor de bouw dienen ondiepe grondwerkzaamheden en bouwwerkzaamheden uitgevoerd te worden.
- De bebouwing op het erf valt buiten de ingreep; de huidige staat en functies blijven behouden.
- Na de uitvoering van de bouw verkrijgt het terreindeel een nieuwe groene inrichting en wordt bestrating aangelegd om de nieuwe woonlocatie te ontsluiten.

Fig.3 Bestaande situatie (het plangebied ligt binnen de rode omkadering). Luchtfoto: Google Earth

Fig.4 Nieuwe situatie (het groene vlak is het plangebied).

Bron: Schoenmakers

3. WETTELIJK KADER

3.1. Inleiding

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Zowel in de voorgaande als nieuwe wetgeving zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Convention, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar. De wet is opgesplitst in de bescherming van soorten (soortbescherming) en bescherming van gebieden (gebiedsbescherming).

3.2 Soortenbescherming

Bij de Wet Natuurbescherming gelden een aantal verbodsbepaling ter bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage). De wet kent twee beschermingsniveaus waarbij drie categorieën beschermde soorten worden onderscheiden.

- Europees beschermde soorten volgens de Vogelrichtlijn
- Europees beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn.
- Nationaal beschermde soorten.

Europees beschermde soorten

Het zwaarst beschermingsniveau gelden de Europees beschermde soorten. De bescherming van vogels is op Europees niveau geformaliseerd doormiddel van de Vogelrichtlijn en die van de overige soortgroepen doormiddel van de Habitatrichtlijn. De Europese bescherming middels de Habitatrichtlijn beschermt soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV en het verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Dit betreffen o.a. alle vleermuissoorten die in Nederland en Europa inheems zijn. Op deze soorten is het beschermingsregime van § 3.2 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Voor soorten van Verdrag van Bonn bijlage II is de bescherming bij ingang van de Wet Natuurbescherming opgeheven of deze vallen onder het beschermingsregiem van nationaal beschermde soorten (zie verder bijlage 1).

Nationaal beschermde soorten ("andere soorten")

Voor nationaal beschermde soorten geldt een zwakker beschermingsregiem en er kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor alle inheemse diersoorten, beschermt of onbeschermd, geldt de zorgplicht. De zorgplicht wil zeggen dat men deze niet onnodig mag doden, verwonden of beschadigen. Voor onbeschermden soorten geldt geen ontheffingsplicht maar alleen de zorgplicht. De 'andere' nationale soorten staan vermeld in bijlage A en B van de wet die hoort bij artikel 3.10 en 3.11. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst. Op deze soorten (zie bijlage 4) is het beschermingsregime van § 3.3 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Bescherming verblijfplekken

Ook verblijfplaatsen van soorten uit beide categorieën die als "vast" kunnen worden aangemerkt zijn beschermd en worden aangeduid als jaarrond beschermde verblijfplekken. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een

verblijfplek waarnaar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts éénmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Voor soorten die onder de Vogelrichtlijn vallen zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek (zie hoofdstuk 3.3). In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken.

Ontheffingsplicht

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. Vaak kunnen maatregelen getroffen worden zodat verbodsbepalingen niet worden overtreden, zoals de werkzaamheden uitvoeren buiten de kwetsbare periode, het aanpassen van de werkvolgorde of de werkzaamheden faseren in ruimte en tijd. In sommige gevallen kan er gebruik gemaakt worden van vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgelegd voor een van tevoren bepaalde categorie van gevallen. Een toegepaste vorm van vrijstelling is onder meer door het werken met een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode, door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Vrijstelling doormiddel van een goedgekeurde gedragscode geldt voor alle vogelsoorten en nationaal beschermde soorten, zowel voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud als voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (een verschil met voorgaande wetgeving).

Beschermingsregiem soorten vogelrichtlijn §3.1 Wnb	Beschermingsregiem soorten Habitatrichtlijn §3.2 Wnb	Beschermingsregiem andere soorten §3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen en te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Als dergelijke garanties niet kunnen worden gegeven moet men afhankelijk van de soort en ingreep ontheffing aanvragen van artikelen geformuleerd in de Vogelrichtlijn (§3.1 Wnb), of Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wnb) of het beschermingsregiem “Andere soorten” (nationaal beschermde soorten) (§3.3 Wnb).

Voor jaarrond beschermde verblijfplekken en functionele leefomgeving van soorten die onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijnen vallen is respectievelijk artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.1 lid 2 van toepassing en geldt een verbod om de verblijfplekken en functioneel leefgebied te verstoren. De wet beschermt jaarrond beschermde verblijfplekken van nationaal beschermde soorten volgens artikel 3.10 lid 1b. Bij deze categorie is, evenals bij vogels waarvan de nestplekken niet jaarrond beschermd zijn, het verbod tot opzettelijke verstoring niet van toepassing, noch de bescherming van de functionele leefomgeving. Onder de term “opzettelijk” moet men ook de zgn. “voorwaardelijke” opzet verstaan; dat betekent dat de initiatiefnemer zich bewust moet zijn van de effecten van zijn handelingen.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een zorgplicht opgenomen:

Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en ook voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Toetsing

In tegenstelling met de voorgaande Flora en Faunawet is de bescherming in mindere mate individueel en dient de staat van instandhouding van de gehele populatie meer in aanmerking genomen te worden.

Een ontheffingsaanvraag wordt o.a. beoordeeld op de volgende punten:

- aanwezigheid van aanvaardbare alternatieve mogelijkheden
- aanwezigheid van een wettelijk belang
- de staat van instandhouding van de soort en behoud van functionaliteit van de verblijfplek.

Het wettelijk belang betreft, afhankelijk van de status van de soort, een Nationaal wettelijk belang (Vrijstellingsbesluit) of een Europees wettelijk belang (Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn). Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming van flora en fauna.

3.3 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- De gebieden die op Europees niveau een bescherming genieten en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands). Deze gebieden vallen onder de noemer van Natura 2000 en betreffen gebieden van grote ecologische waarde.
- Natuurgebieden en verbindingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Deze natuurgebieden en hun onderlinge verbindingen vormen een samenhangend ecologisch netwerk. De NNN is de opvolging van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Natura 2000-gebied

Ook hier genieten de gebieden die onder een Europees beschermingsregime vallen de meest striktste bescherming.

Voor beide categorieën van beschermde gebieden geldt dat activiteiten die een negatief effect hebben op de kwaliteit van de gebieden in het algemeen verboden zijn. Uitgezonderd zijn activiteiten binnen Natura 2000 gebied die uitgevoerd worden in het kader van vastgelegde beheersplannen ten behoeve van Natura 2000 doelen. Een ontheffing wordt alleen verleend als er geen reële alternatieven zijn, de staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen.

De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht. Bij Natura 2000 gebied wordt doormiddel van een voortoets beoordeeld of er negatieve effecten verwacht kunnen worden en in hoeverre deze als significant beoordeeld kunnen worden. Bij niet-significante negatieve effecten volgt een “lichte” beoordeling doormiddel van een Verslechterings-toets. Bij significante negatieve effecten wordt de “zware” route gevolgd doormiddel van een Passende beoordeling en ADC-toets.

3.4 Bijzondere provinciale beschermingszones

Natuur Netwerk Nederland (NNN-gebied)

Het uitgangspunt voor de bescherming van gebieden die vallen onder Natuurnetwerk Nederland is de eis dat de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet door een ingreep worden aangetast. In of in de directe nabijheid van een NNN-gebied zijn in principe zijn geen ontwikkelingen toegestaan die de ‘wezenlijke kenmerken of waarden’ aantasten zoals die in het beheerplan zijn vastgelegd. In de Interim omgevingsverordening 2020 van de provincie Noord-Brabant is de doelstelling en regelgeving met betrekking tot NNN/NNB-gebied vastgelegd.

Groenblauwe mantel

De provincie Noord-Brabant heeft in de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (2010) een keuze gemaakt voor behoud en versterking van de kwaliteiten van het landelijk gebied. Voor dit doel zijn 2 robuuste structuren ingesteld; de agrarische structuur en de groenblauwe structuur. De groenblauwe structuur bestaat uit de Groenblauwe mantel en het kerngebied Groenblauw.

De Groenblauwe mantel is een buffer tussen het kerngebied Groenblauw met het agrarisch en verstedelijkt gebied. Het kerngebied Groenblauw bestaat uit de ecologische hoofdstructuur (NNN) inclusief de ecologische verbindingzones en de gebieden voor behoud en herstel van watersystemen. De Groenblauwe mantel geeft naast de ontwikkeling van een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem ook ruimte voor de ontwikkeling van gebruiksfuncties, zoals landbouw en recreatie, mits deze bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap; Vanuit de watercomponent wordt vooral ingezet op het kwantitatief en kwalitatief herstel van kwelstromen. In de Interim omgevingsverordening 2020 van de provincie Noord-Brabant worden de doelstellingen van de Groenblauwe mantel geformuleerd en de verbodsbepalingen die gelden voor de Groenblauwe mantel. Deze verbodsbepalingen verbieden activiteiten die in strijd zijn met de hiervoor aangegeven doelstellingen met betrekking tot natuurbescherming, behoudt van landschappelijke kwaliteiten, bescherming van watersystemen en behoudt van bufferfunctie met het groenblauwe kerngebied.

3.5 Bescherming houtopstanden

De Wet natuurbescherming § 4.1. Houtopstanden vervangt de voormalige Boswet, waarbij dezelfde voorwaarden grotendeels gelden. Evenals de Boswet betreft de bescherming in het algemeen

houtopstanden buiten de bebouwde kom zover deze een groter oppervlak van 10 are hebben of een rij van meer dan 20 bomen betreffen, geen deel uitmaken van begroeiingen op erven of in tuinen en geen aanplant voor cultuuroeleinden en houtwinning betreffen. Er geldt een meld- en heraanplant plicht.

3.6 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terrein beherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

4. ONDERZOEKSRESULTAAT

4.1 Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied en directe omgeving. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van diverse websites, o.a. van de nationale databank (NDFF), kennisdocumenten en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van relevante natuurterreinen in de omgeving, de ligging ten opzichte van Natuurbeschermingswet-gebieden als Habitat- en Vogelrichtlijngebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN), en bijzonder provinciale beschermingszones (Groenblauwe mantel). Daarvoor is o.a. gebruik gemaakt van de website van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en die van de provincie Noord-Brabant. Bron van de NDFF-gegevens die in het verslag vermeld worden is: NDFF - quickscanhulp.nl; d.d. 10-12-2020

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 9-12-2020 tussen 11.00 en 12.00 uur en uitgevoerd door dhr. J. Maassen. Tijdens het veldbezoek was het rond de graden 2 C, weinig wind, nevelig en droog. Een weertype dat als koud en somber winterweer getypeerd kan worden.

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Ook is onderzoek gedaan naar biotopen en natuurwaarden in de directe aangrenzende omgeving waarop ontwikkelingen binnen het plangebied van invloed op kunnen zijn. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. hollen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

Opmerking

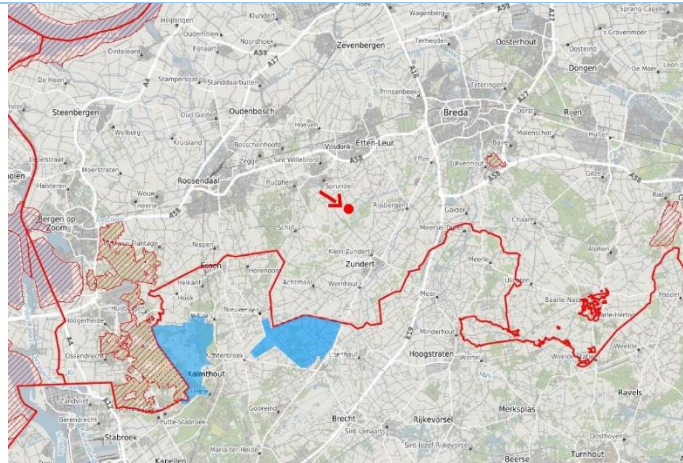
De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de plangebied en directe omgeving en betreft geen volwaardig specifiek soortenonderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat uit meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4.2 Gebiedsbescherming

4.2.1 Natura 2000

Fig.5 Ligging van de plangebied ten opzichte van Nederlands Natura 2000 gebied (rood gearceerd) en Belgisch Natura 2000-gebied (blauw gemarkeerd)

Bron: Provincie Noord-Brabant

Ligging

Het dichtst nabije Natura 2000-gebied is de Schietvelden-noord op 10 km zuidelijk van het plangebied op Belgisch (Vlaams) grondgebied.

De meest nabije Nederlandse Natura-2000 gebieden zijn *Brabantse Wal* en het *Ulvenhoutse Bos* aan de zuidkant van Breda op respectievelijk 17 km westelijk van het plangebied en 13 km oostelijk van het plangebied. Op grotere afstanden variërend tussens 20-25 km, liggen de *Markiezaat* en *Oosterschelde* en op Belgisch grondgebied aansluitend op de Brabantse wal, de *Kalmhoutse Heide*.

De Natura 2000-gebieden de *Brabantse Wal*, *De Kalmhoutse Heide* en de *Schietvelden-noord* bevatten kwetsbare en stikstofgevoelige natuur van vochtige heide en zwak gebufferde vennen.

Het *Ulvenhoutse Bos* is een Natura 2000-gebied van een relatief gering oppervlak dat bestaat uit een combinatie van vochtige en droge bossen. De vochtige beekbegeleidende bossen en de iets drogere eiken-haagbeukenbossen kennen een bijzondere bosflora als gevolg van uittreding van kwalitatief hoogwaardig kwelwater.

Wettelijk kader en beleid

Externe werking

De Wet natuurbescherming onderscheid naast een directe aantasting, de interne werking, ook een indirecte aantasting door factoren die op afstand van invloed zijn, de zgn. externe werking.

Effecten-beoordeling

Oppervlak

Het plangebied en omliggende gebied maakt geen deel uit van Natura2000-gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake.

Externe werking op korte afstand

Alle Natura 2000 gebieden liggen op voldoende ruime afstand om geen negatieve invloeden verwacht worden van factoren met een externe werking die met een korte reikwijdte op afstand werken, als bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting.

Stikstof

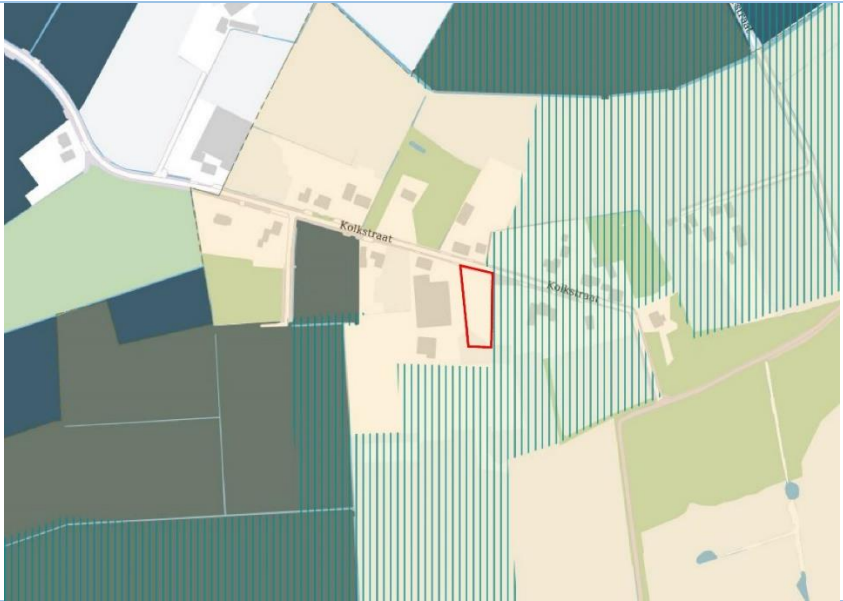
De factor stikstofuitstoot is in dit geval de enige mogelijke factor die een externe werking op grotere afstand kan genereren. In de uitvoerende fase kan een

	tijdelijke verhoging van de factor stikstofdepositie plaats vinden ten gevolge de uitstoot van het bouwverkeer en machines die tijdens de bouw gebruikt worden. Na de uitvoerende fase kan verwacht worden dat de nieuwbouw en de verkeersbewegingen die deze genereren een nieuwe bron van stikstofuitstoot is. De Ruimte voor Ruimte-titel garandeert echter middels artikel 3.80 lid 2 van Interim omgevingsverordening NB dat deze garant staat voor de sanering van een bron van stikstofuitstoot die de toename van stikstofuitstoot binnen het plangebied ruimschoots compenseert. Echter onafhankelijk daarvan stelt de 'Handreiking woningbouw en Aerius' van de Rijksoverheid dat op basis van ligging en omvang van de voorgenomen projectontwikkeling de stikstofdepositie op Natura 2000-gebied op 0,00 mol/ha/jaar kan worden gesteld. Voor projecten met een stikstofdepositie van 0,00 mol/ha/jaar is geen Aeriusberekening vereist en hoeft geen vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd.
Conclusie	Negatieve effecten op Natura 2000 gebied die tot kwaliteitsverlies en overschrijding van de gestelde normen betekenen kunnen geheel uitgesloten worden, gelet op de afstand, schaal en aard van de voorgenomen ontwikkelingen. Een Aeriusberekening en toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

4.2.2 Provinciale beschermingszones.

NNN-gebied	
ligging	NNN-gebied Het dichts nabij NNB-gebied ligt op de zeer korte afstand van 0,17 km zuidelijk van het plangebied en betreft het groter aanééngesloten NNN-gebied bestaande uit de Lokker, Turfvaart/ Bijloop (zuid), de Lage Maten, Oude Buisse Heide en de landgoederen de Moeren en Pannenhoeft. Op korte afstand van het plangebied bevat dit gebied kwetsbare natuur van natte heide en zwak gebufferde waters. De Interim omgevingsverordening NB geeft aan dat het plangebied gelegen is binnen het Attentiegebied waterhuishouding (zie fig.7 volgende blz.) en buiten het gebied voor Behoud en herstel van watersystemen.
<i>Fig.6 Het plangebied ligt binnen het rode vlak op de linker figuur. Dit vlak is uitvergroot op de rechtse figuur, waarop het plangebied rood omkaderd is weergegeven.</i> <i>Groen: NNN/NNB-gebied</i> <i>Oranje en gearceerd: NNB-gebied met de status van Natte Natuurparel.</i> <i>Bron: Natuurbeheerplan Noord-Brabant</i>	

Toelichting	<i>Voor NNN-gebied geldt de externe werking alleen indien sprake is van een aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken zoals die in het beheerplan zijn vastgelegd. Zover de externe werking betrekking heeft op de toevoer van stoffen door lucht en water geldt deze alleen in het kader van de Wet natuurbescherming (Natura 2000-gebied) en niet voor NNN-gebied.</i>
NNB-gebied Beleidskader	De Interim omgevingsverordening NB stelt in §3.23 artikel 3.16 lid 1 en 3, dat als een bestemmingsplan gelegen buiten het Natuur Netwerk Brabant leidt tot een aantasting van de wezenlijke ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water, negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd. In §3.23 artikel 3.26 en 3.27 van de Interim omgevingsverordening NB worden regels gesteld ter bescherming van de waterhuishouding binnen NNB-gebied met betrekking tot grondwerkzaamheden, aanleggen van drainagesystemen en oppervlakte verharding voor projecten gelegen binnen de daarvoor aangewezen attentiezones.
NNB-gebied effecten	Het plangebied en omliggende gebied maakt geen onderdeel uit van de NNN/EHS - gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan NNN-gebied is daarom geen sprake. De dichtstbijzijnde gebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Brabant (NNB) liggen wel op dusdanige korte afstand dat negatieve effecten met een externe werking als geluids- en lichtbelasting een verstorende werking kunnen hebben. Dit zal voor onderhavige projectontwikkeling voornamelijk in de bouwfase het geval kunnen zijn. Echter gelet op de geringe schaal en de aard van de ontwikkeling ligt het niet voor de hand dat deze op den duur de wezenlijke waarden en kenmerken van NNB-gebied aantasten. Wel dient verstoring, zowel tijdens de uitvoerende fase als in de gebruiksfase, zoveel mogelijk voorkomen te worden. Er dienen afdoende voorzorgsmaatregelen genomen te nemen om geluids- en lichtbelasting op NNN-gebied zoveel mogelijk te beperken. Het plangebied ligt binnen de Attentiezone waterhuishouding en het buiten het gebied voor Behoud en herstel van watersystemen. Daar ligging binnen de Attentiegebied waterhuishouding kan overtredingen van artikel 3.26 bij voorbaat niet uitgesloten worden. Dit artikel stelt regels ten aanzien van grondverzet, aanbrengen van verharding, drainage en verlagen van de grondwaterstand. Indien deze regelgeving hiervoor in acht wordt genomen, wordt geen overtreding van overtreding artikel 3.26 van de Interim verordening ruimte NB verwacht.
Conclusie	Effecten die de wezenlijke waarden en kenmerken van NNB-gebied aantasten kunnen geheel uitgesloten worden. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht. Wel dienen een aantal voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen ter beperking van omgeving belastende factoren (zie hoofdstuk 6.2). Indien de regelgeving in acht wordt genomen waar § 3.23 artikel 3.26 naar verwijst wordt geen negatieve invloed op de waterhuishouding binnen NNB-gebied verwacht die een overtreding kan betekenen.

Groenblauwe mantel en gebieden voor bescherming van	
Ligging	De Interim omgevingsverordening NB duidt het plangebied aan als wel grenzend aan de landschappelijke structuur van de 'Groenblauwe mantel', maar als niet gelegen binnen deze structuur.
<i>Fig.7 Ligging ten opzichte van de groenblauwe mantel. Het plangebied ligt binnen de rode omkadering.</i> <i>Verklaring</i> <i>Blauw gearceerd: blauwgroene mantel</i> <i>Lichtbruin: Attentiegebied waterhuishouding</i> <i>Bron: Interim omgevingsverordening Noord-Brabant</i>	
Wettelijk kader	Artikel 3.23 lid 1 van de Interim omgevingsverordening NB stelt dat een bestemmingsplan gelegen binnen de Groenblauwe mantel: a. strekt tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de daarmee samenhangende ecologische waarden en kenmerken en landschappelijke waarden en kenmerken; b. stelt regels ter bescherming van de ecologische, landschappelijke en hydrologische waarden en kenmerken van het gebied; c. borgt dat een ontwikkeling gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken en landschappelijke waarden en kenmerken.
Conclusie	Door de ligging van het plangebied buiten de landschappelijke provinciale beschermingszone van Groenblauwe mantel kunnen overtredingen van §3.2.4 art.3.3.2 van de Interim omgevingsverordening NB uitgesloten kunnen worden.

4.3 Soortenbescherming

4.3.1 Vaatplanten

Bescherming en voorkomen Wnb §3.2 Wnb §3.3	<i>Habitatrichtlijn</i> Een viertal inheemse plantensoorten zijn strikt beschermd middels bijlage 4 van de Habitatrichtlijn. Deze vaatplanten betreffen de drijvende waterweegbree, kruipend moerasscherm, groenknolorchis en zomerschroeforchis. Voor bijlage 4-soorten geldt de strikte bescherming ook buiten hun prioritair aangewezen habitatgebieden. Genoemde soorten zijn te strikt gebonden aan een hoogwaardig natuurlijk milieu van water, moerassen en vochtige heide en blauwgraslanden om buiten natuurlijk gebied te verwachten. De drijvende waterweegbree is als habitatrichtlijnsoort landelijk de minst zeldzame vaatplant en komt tamelijk wijdverspreid in de provincie Noord-Brabant voor. De soort is gebonden aan een hoogwaardige zachte waterkwaliteit van beken en vennen. <i>Nationale bescherming</i> Onder de nationale bescherming vallen 76 soorten vaatplanten waarvan de meeste uiterst zeldzaam zijn. Onder deze beschermingscategorie een hoog aandeel van zeldzame akkeronkruiden die als gevolg van de intensivering van de akkerbouw vrijwel uit het agrarisch landschap verdwenen zijn. Een aantal zeer zeldzame soorten uit onderhavige beschermingscategorie groeit op stenige standplaatsen en kan op oude muren aangetroffen worden. In tegenstelling tot de voormalige Flora- en Faunawet zijn door de Wet natuurbescherming niet alle orchideeënsoorten meer beschermd. Onder de nationale bescherming vallen zo'n 8 soorten die allen in de provincie Noord-Brabant uiterst zeldzaam of uitgestorven zijn.
Bronnen onderzoek	Binnen de 1 km-Straal vermelden de NDFF-gegevens geen beschermde plantensoorten. Binnen 1 tot 5 km-straal worden een groot aantal beschermde akkeronkruiden vermeldt. De zeldzame akkeronkruiden die onder nationale bescherming van de Wet natuurbescherming vallen zijn soorten die hun optimale standplaats vinden op traditioneel beheerde graanakkers. Twijfelachtig is of alle soorten die in de ruimere omgeving waargenomen zijn een natuurlijke herkomst hebben als relict van een traditionele akkerbouwcultuur die uit het landschap verdwenen is. Waarschijnlijker is dat het merendeel van de waarnemingen betrekking hebben op soorten die afkomstig zijn uit bloemrijke zaadmengsels die ingezaaid in het kader van een ecologisch akkerrand- en bermbeheer.
Waarnemingen	Tijdens het veldbezoek werden buiten de dominerende grassoorten weinig waarnemingen van vaatplanten gedaan. De graslandjes zijn bijzonder kruidarm en elders ontbreken binnen en nabij het plangebied in enige mate ontwikkelde natuurlijke begroeiingen. Waarnemingen betroffen uitsluitend een aantal verspreid staande zeer algemene graslandplanten (paardenbloem), onkruiden (kaal knopkruid) en verstoringsoorten (grote brandnetel). De houtopstand bestaat voornamelijk uit ruwe berk en zwarte els; buiten grassen ontbreekt elke vorm van specifieke onderbegroeiing onder de bomen.
Effecten beoordeling	<i>Conclusie</i> De begroeiing is van een te algemeen en gecultiveerd soort om bijzondere botanische waarden te verwachten. Natuurlijke en duurzame standplaatsen van beschermde plantensoorten en van andere soorten die enige botanische waarden

	vertegenwoordigen, kunnen geheel uitgesloten worden binnen het plangebied en directe omgeving.
--	--

4.3.2 Zoogdieren (grondgebonden)

Voorkomen en bescherming

Habitatrichtlijn Wnb§3.2

Habitatrichtlijn

Onder de Europese bescherming van de Habitatrichtlijn vallen een aantal zeezoogdieren, die vanzelfsprekend binnenlands uitgesloten kunnen worden. Binnenlands kunnen als Europees beschermde zoogdieren wel bever, otter, noordse woelmuis en verschillende soorten vleermuizen verwacht worden. De groep van vleermuizen wordt in een apart hoofdstuk behandeld. De bever is een soort die vanuit het rivierengebied steeds verder via de beekdalen zuidwaarts in Brabant oprukt. Ook van de otter vertoont een soortgelijk verspreidingspatroon, maar is alsnog veel zeldzamer. Uitgezonderd van vleermuizen ligt het plangebied in het algemeen te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied en specifiek habitatgebied van soorten waarvoor het strikte beschermingsregime van de Habitatrichtlijn geldt om deze te verwachten.

Nationaal beschermd (‘andere soorten’)

Wnb §3.3

Nationaal bescherming zonder vrijstelling

Op basis van ligging en landschappelijke omgeving kunnen in de nabijheid van het plangebied een aantal soorten uit het middelzware beschermingsregiem waarvoor geen vrijstelling geldt verwacht worden. Dit betreffen eekhoorn, das, kleine marterachtigen en steenmarter. De bescherming zonder vrijstelling van kleine marterachtigen, als wezel, bunzing en hermelijn geldt alleen de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland. Deze soorten komen vrij algemeen voor en zijn moeilijk vast te stellen. Kleine marterachtigen verplaatsen zich vooral via lijnvormige landschapselementen zoals houtwallen en greppels. Landschapselementen in een geschikt habitat voor kleine marterachtigen zijn o.a. struwelen, hoge graslandvegetatie, houtstapels, holle bomen, houtwallen, takkenrillen of stapels stenen of puin. Voor de bunzing is water in de nabijheid van belang. Kleine marterachtigen zijn moeilijk vast te stellen op basis van een kort en éénmalig veldbezoek.

De steenmarter is een soort van steenachtige biotopen en schuilplaatsen. De soort komt met name voor aan de rand van dorpen en steden, maar is ook te vinden nabij boerderijen en kleinschalige cultuurlandschappen. De steenmarter vindt vaste verblijfplaatsen in oude schuurtjes met weinig menselijke activiteit of woningen met toegankelijke zolder-, en of kruipruimten. De steenmarter laat gewoonlijk duidelijke sporen na als uitwerpselen, prooi-resten, stank en krabsporen.

De voorkeurs habitat voor eekhoorn bestaat uit gemengde bossen, bosrijke tuinen, parken en houtwallen, daar waar voedselmogelijkheden voorhanden zijn. De das kent een grootschaliger landschapsgebruik dan voornoemde soorten en onderhoudt verblijfplekken buiten de directe bebouwde omgeving. Het zwaartepunt van het Brabants verspreidingsgebied van de das is geconcentreerd in de oostelijke helft van de provincie en in het bijzonder noordoostelijk deel van de provincie, maar breidt zich steeds verder westelijk uit.

	<i>Nationale bescherming met vrijstelling</i> Een nationale bescherming met vrijstelling geldt voor een aantal algemene zoogdieren die in de meeste gevallen als uitgesproken cultuurvolger gelden. Uit deze beschermingscategorie kunnen in het bijzonder binnen de bebouwde omgeving in het algemeen een aantal kleine zoogdiersoorten als gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, bosmuis, veldmuis en egel verwacht worden. Deze zullen zich voornamelijk op terreindelen waar voldoende dekking door begroeiing is ophouden. Grotere soorten als ree, haas en vos zullen kunnen de directe nabijheid van bebouwing mijden indien er geen duidelijke voedselbron is. Voor al deze soorten is slechts de zorgplicht van toepassing, d.w.z. dat onnodig doden of verwonden vermeden dient te worden.
--	--

Effectenbeoordeling

Bronnen onderzoek	<i>Habitatrichtlijn</i> De NDFF-gegevens vermelden binnen de 0-10 km buiten vleermuizen geen Habitatrichtlijnsoorten. Pas binnen de 10-25 km-straal wordt de bever als eerste habitatrichtlijnsoort vermeld. <i>Overige soorten</i> Uit het middelzware beschermingsregiem van andere soorten waarvoor geen vrijstelling geldt vermelden de NDFF-gegevens binnen de 1 km-straal boommarter, eekhoorn, wezel en bunzing als soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.
Waarneming	Er werden geen waarnemingen van zoogdieren gedaan, noch aanwezigheidssporen vastgesteld.
Effecten	<i>Habitatrichtlijn</i> Op basis van de verspreidingsgegevens, landschapskenmerken en specifieke habitatvereisten kunnen ook alle habitatrichtlijnssoorten voor het plangebied en omgeving geheel uitgesloten worden. <i>Andere soorten</i> Op basis van de verspreidingsgegevens, habitatgebruik en landschapskenmerken kunnen binnen de omgeving van het plangebied de verwachtingskansen op eekhoorn, boommarter, bunzing en wezel groot geacht worden. Echter zover het plangebied deel uitmaakt van hun leefgebied zal dit op een marginale wijze zijn. Aanwezigheid van boommarter en eekhoorn, soorten die een specifieke binding hebben met bos en nabijheid van oudere en geschikte bomen om nestgelegenheid en voedsel te bieden, zal binnen het plangebied van uiterst incidentele aard zijn. Verblijfsfuncties voor deze soorten kunnen geheel uitgesloten kunnen worden. Voor steenmarter, bunzing en wezel biedt het erf een meer optimale biotoop en kan (althans voor de kleine marterachtigen) niet uitgesloten worden dat het plangebied op een suboptimale wijze deel uitmaakt van het leefgebied. Verblijfplekken kunnen op basis van inrichting en veldonderzoek binnen de begrenzing van het plangebied geheel uitgesloten worden. Elders op het erf kunnen deze minder direct uitgesloten worden op basis van een éénmalig veldbezoek. Aanwezigheid van steenmarter op het erf is erg onwaarschijnlijk; er ontbreken verblijfssporen als prooi-resten en uitwerpselen. Het feit dat binnen het plangebied al jarenlang sierkippen worden gehouden die ongedeerd blijven is een duidelijke aanwijzing

	dat er geen bezoeken van steenmarters plaats vinden. De soort is ook nog weinig bekend uit de omgeving. Zeker kunnen een aantal soorten verwacht worden waarvoor een vrijstelling geldt. Dit betreffen in de eerste instantie kleine bodem bewonende zoogdieren als huisspitsmuis, gewone bosspitsmuis, dwergspitsmuis, bosmuis, veldmuis en rosse woelmuis. De meest van deze soorten zullen de terreinranden opzoeken waar meer beschutting is. De egel vindt veelal beschutting in dichtere begroeiingen dan binnen het plangebied aanwezig zijn. Gelet op het gegeven dat sierkippen ongedeedd loslopen is en aanwijzing dat de vos het plangebied vermijdt; mogelijk wordt deze geweerd door de hoge gaasafscheidingsen waardoor ook andere grotere soorten als ree en das moeilijk toegang kunnen verkrijgen.
Conclusie	Negatieve effecten op verblijfplekken van beschermde land gebonden zoogdiersoorten waarvoor geen vrijstelling geldt worden binnen de invloedsfeer van de ingrepen niet verwacht, noch aantasting van beschermd functioneel leefgebied voor de instandhouding van jaarrond beschermde verblijfplekken. Kleine beschermde zoogdieren waarvoor een vrijstelling en alleen de zorgplicht geldt, als huisspitsmuis, egel, veldmuis en bosmuis, kunnen nooit geheel uitgesloten worden. Voor deze soorten en andere soorten waarvoor een vrijstelling geldt dient uitsluitend de zorgplicht in acht worden genomen.

4.3.3 Zoogdieren (vleermuizen)

Bescherming en voorkomen	
Bescherming Wnb § 3.2	Alle in Nederland voorkomende vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn en zijn daardoor op Europees niveau beschermd. Deze bescherming betreft ook de vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". <i>Vleermuizen onderhouden verschillende type verblijfplekken als paarverblijven, winterverblijven, kraamverblijven en zomerverblijven. Voor de staat van instandhouding van de lokale populatie van de soort zijn de kraamverblijven en de grote winterverblijven van het grootst belang. In gebruik van paarverblijven zijn vleermuizen het meest flexibel. In de loop van het seizoen wisselen vleermuizen regelmatig van verblijfplaats waarbij gebruik wordt gemaakt van vaste routes tussen de verblijfplekken. Eveneens tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen onderhouden vleermuizen vaste routes. Bij het gebruik van deze routes oriënteren vleermuizen zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen.</i> <i>Dit gehele systeem van verbindingroutes en foerageergebieden die het functioneren van de verblijfplaatsen voor hun specifieke functies mogelijk maakt wordt de functionele leefomgeving genoemd. Ingrepen binnen de functionele leefomgeving die het functioneren van de verblijfplaatsen aantasten worden door de wetgever gelijkgesteld aan de aantasting van verblijfplekken zelf. In deze zin is de functionele leefomgeving even strikt beschermd als de verblijfplekken.</i>
Voorkomen	De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuis in Nederland die vrijwel overal binnen de bebouwde omgeving voorkomt. De meeste

en verspreiding	waarnemingen hebben betrekking op deze soort. De soort verblijft voornamelijk in bebouwing. Andere soorten die vaak worden waargenomen, zowel in stedelijk als in het buitengebied, zijn de laatvlieger en rosse vleermuis. De laatvlieger is eveneens een soort die in bebouwing verblijft en daardoor een zekere binding heeft met de stedelijke omgeving. De rosse vleermuis is een specifiek bewoner van holten in bomen en daardoor voor zijn verblijfplekken afhankelijk van oude bomen van lanen, bossen en stadsparken.
------------------------	--

Effectenbeoordeling	
Bronnen onderzoek	De NDFF-gegevens melden binnen de 1 km-straal geen vleermuizen, wat eerder met een afwezigheid van onderzoekers dan met een afwezigheid van vleermuizen te maken zal hebben. Binnen de 1 -5 km-straal worden gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis en als zeldzamere soorten de meervleermuis en de franjestaart vermeld.
Toelichting	<i>Tijdens de veldbezoeken wordt onderzoek gedaan naar verblijfplekken, verblijfssporen en verblijfsmogelijkheden in en aan bebouwing en bomen. Vleermuisverblijfplaatsen in bebouwing kunnen in het algemeen aangetroffen worden onder dakpannen, tussen dakbeschoot, boeiboorden, onder gevelbekleding, in spleten en kieren in muren of in de spouw door open stootvoegen. In bomen kan verblijf gevonden in holtes, gaten en diepe spleten en achter loshangende schors. Tijdens inspecties op zicht worden zelden verblijvende vleermuizen aangetroffen. Ook sporen die wijzen op vleermuizenverblijf zijn meestal schaars. De verblijfplekken worden meestal ontdekt op basis van het gedrag van vleermuizen na het verlaten van de verblijfplek. Hiervoor is uitgebreider onderzoek nodig tijdens de uren dat vleermuizen actief zijn en over een langere periode binnen de jaarlijkse actieve seizoenen. Tijdens het veldonderzoek worden daarom in de eerste instantie een inschatting gemaakt van de verwachtingskans op basis van de aanwezige verblijfsmogelijkheden.</i>
Waarnemingen	Tijdens het veldbezoek is onderzoek gedaan naar verblijfsmogelijkheden. Alle bomen zijn geïnspecteerd op spechtenholten en rottingsholten. Deze werden niet aangetroffen. Het kippenhok werd ongeschikt voor verblijf beoordeeld, door het ontbreken van geschikte schuilmogelijkheden.
Geschiktheid	Op basis van landschapskenmerken worden binnen de directe omgeving vooral soorten van het besloten en half besloten landschap verwacht. Het plangebied ligt een omgeving die bijzondere goede voorwaarden biedt om gewone grootoorvleermuis en zeldzamere soorten als de grijze grootoorvleermuis en franjestaart te verwachten. Zeker wordt de gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis verwacht.
Verblijfplekken	Het plangebied biedt geen geschikte verblijfsmogelijkheden door het ontbreken van geschikte bebouwing en verblijfsmogelijkheden in holten en spleten in bomen of achter loshangende schors. De enige bebouwing binnen de directe invloedssfeer van het plangebied is de grote veestal. De stal met een buitenkant van metaal en een dakbekleding van asbestgolfplaten, toont een grote ongeschiktheid om verblijfplekken van vleermuizen te verwachten. Het materiaal waar de gevels en het dak van de stal uit bestaan is onvoldoende

	isolerend om een buffer te bieden tegen temperatuurextremen, waardoor verblijfplekken onder de golfplaten en achter de ijzeren wanden te snel opwarmen of afkoelen. Deze bieden daarom niet het stabiele klimaat bieden dat een verblijfsvoorwaarde voor vleermuizen is.
leefgebied	Foerageeractiviteit wordt langs de houtopstand binnen het plangebied verwacht. Echter door zijn gering oppervlak en inrichting kan het plangebied hooguit als van een gemiddelde betekenis als foerageergebied geacht worden. De houtopstand kan door zijn omvang en landschappelijke ligging als van geen bijzondere betekenis geacht worden als onderdeel van essentiële trek- en foerageroutes. Wel kan verwacht worden dat het plangebied mogelijk ligt nabij foerageergebied van grootoorvleermuizen en andere zeldzamere vleermuissoorten. Een overmaat van lichtbelasting kan hierop van negatieve invloed zijn.
Conclusie	Verblijfplekken Tijdens het veldbezoek werden geen vaste verblijfplekken en geschikte verblijfsmogelijkheden geconstateerd. Verblijfplekken van vleermuizen binnen het plangebied en invloedsfeer van de voorgenomen ontwikkeling worden niet verwacht en daarmee geen negatieve effecten op jaarrond beschermde verblijfsplaatsen van vleermuizen. Foerageergebied Op basis van inrichting wordt het plangebied van een gering betekenis geacht binnen het lokaal leefgebied van vleermuizen; echter het plangebied ligt wel binnen en omgeving die van een meer dan gemiddelde betekenis als leefgebied van vleermuizen kan worden beschouwd. Met het oog daarop dienen voorzorgsmaatregelen genomen worden om omgeving versturende factoren als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zoveel mogelijk te beperken. Hieraan kan een nieuwe groene inrichting en aangepast lichtplan aan bijdragen. Er vinden geen ingrepen plaats aan groenstructuren die van betekenis kunnen zijn als trek- en foerageroute.

4.3.4 Vogels

Bescherming	
Toelichting	Alle vogels zijn Europees beschermd door middel van de Vogelrichtlijn . In de Wet natuurbescherming worden alle broedende vogels strikt beschermd. De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd (zie overzicht hieronder). Voor een verdere toelichting zie bijlage2.
Beschermings-categorieën.	Soorten uit categorieën 1, 2, 3 en 4 (een ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk is. Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw. Soorten uit de categorie 5, jaarrond bescherming verblijfplekken optioneel Soorten: Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil,

	<i>Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.</i> Overige soorten: verblijfplekken alleen beschermd indien sprake is van een daadwerkelijk broedgeval <i>Soorten: overige soorten</i>
Voorkomen en verspreiding	
Categorie 1, 2, 3 en 4 Wnb §3.1	<i>Verblijfplekken in gebouwen</i> Uit deze zwaarste beschermingscategorie worden binnen een landschappelijke omgeving met kleinschalige bebouwing een aantal soorten verwacht worden die als uitgesproken cultuurvolgers gelden en voor hun verblijfsmogelijkheden geheel afhankelijk van bebouwing zijn. Dit betreffen huismus, gierzwaluw, slechtvalk, kerkuil en steenuil. Uitgezonderd van de gierzwaluw en slechtvalk zullen deze soorten het grote oppervlak aan landbouwgronden vermijden en zich verplaatsen en voedsel zoeken binnen de bebouwde linten en langs groenstructuren. De gierzwaluw broedt vooral in meer verstedelijk gebied op plekken als onder dakpannen en in holten en nissen in of aan de bebouwing. De slechtvalk broedt uitsluitend in hoge bebouwing of op andere hoge objecten die door mensenhanden gebouwd zijn. <i>Verblijfplekken voornamelijk in bomen</i> Onder de zware beschermingscategorie vallen ook een aantal roofvogels die nesten onderhouden in bomen. De nestelplekken kunnen holten in bomen betreffen, zelfgemaakte nesten in bomen en grote nesten in bomen van andere vogels. Veel van deze soorten zijn gebonden aan bossen en bosranden of foerageren boven het open veld. Soorten als buizerd, havik, wespandief, boomvalk, sperwer en ransuil vallen binnen deze categorie. Andere soorten anders dan roofvogels uit deze beschermingscategorie zijn roek en ooievaar. De roek is een koloniebroeder en de ooievaar wijkt ook uit naar menselijke bouwwerken als hoogspanningsmasten en schoorstenen.
Categorie 5 Wnb §3.1	De strikte bescherming van nestelplekken van alle soorten uit de deze categorie geldt alleen als er zwaarwegende ecologische omstandigheden daartoe aanleiding geven. De jaarronde bescherming geldt alleen als de populatie sterk onder druk staat. Meeste van deze soorten staan ook vermeld op bijlage 4 van de Habitatrichtlijn waardoor Wnb artikel 3.5 van toepassing is, wat in principe betekent dat de nestel- en verblijfplekken jaarrond beschermd zijn en verstoring niet toegestaan is. Echter voor de Nederlands situatie is de wetgeving aangepast en is ook voor deze soorten alleen de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1) van toepassing. In het algemeen geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer die van het type nestgelegenheid. De bescherming houdt verband met de schaarste van het type nestgelegenheid. Veel van deze soorten zoeken nestgelegenheid op beschutte plekken in holten, holen en kieren. De bescherming van de nesten zwarte kraai en ekster zijn beschermd omdat roofvogels uit de zwaardere beschermingscategorieën van deze nesten gebruik kunnen maken. Boerenzwaluw en huiszwaluw worden vaak als koloniebroeders aangetroffen op boerenerven en onderhouden vaste verblijfplekken waar ze jaarlijks weer naar terugkeren. De meeste soorten uit deze middelzware

	beschermingscategorie onderhoudt in principe geen vaste nestelplekken, zoals een aantal algemene tuin en stadsvogels, maar keren wel vaak tot dezelfde plek of locatie terug.
Overig Wnb §3.1	Voor de groep uit de laagste beschermingscategorie geldt de bescherming van de nesten en broedplekken in alle gevallen uitsluitend als daadwerkelijk sprake is van een broedgeval. Hiervoor is artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 van toepassing. Verbod van opzettelijke verstoring is bij ingang Wnb niet (meer) van toepassing voor deze categorie.

Effectenbeoordeling

Bronnen onderzoek	<i>Categorie 1,2,3 en 4</i> De NDFF-gegevens melden uit deze beschermingscategorie gierzwaluw en slechtvalk binnen de 1 km-straal als soorten die verblijf in bebouwing onderhouden. Pas binnen de 1-5 km straal steenuil, kerkuil en huismus als soorten vermeld met een minder breed landschapsgebruik die verblijf in bebouwing onderhouden. Dit sluit niet uit dat deze soorten ook dichterbij het plangebied kunnen voorkomen. De NDFF-gegevens melden voor een straal van 1 km rond het plangebied vrij veel roofvogels die in bomen broeden: buizerd, wespandief, boomvalk, sperwer en havik. De ransuil die ook binnen de 1km-straal wordt vermeld, behoort tot de categorie 5 van soorten waarvan de jaarronde bescherming van de verblijfplek (meestal een oud kraaiennest) optioneel is. Overige waarnemingen uit deze beschermingscategorie categorie binnen de 1 km-straal betreffen de ooievaar en grote gele kwikstaart.
Waarnemingen	Waarnemingen tijdens het veldbezoek binnen het plangebied betroffen veel rots(post)duiven die op het kippenvoer afkomen. Rond de bomen in het plangebied werden veelvuldig ekster en zwarte kraai waargenomen. Foeragerend werden binnen het plangebied koolmees, merel, pimpelmees en roodborst waargenomen. Er is een stamrest van een afgestorven boom met foerageersporen van een specht. Rond de naburige stal vlogen huismussen af en aan om in de stal te verdwijnen ter hoogte van de nok. In de stal werden grote groepen van tientallen huismussen vastgesteld.
Effecten	<i>Jaarrond beschermde verblijfplekken in gebouwen (cat. 1,2,3 en 4)</i> <i>-Huismus</i> Verwacht wordt dat het grootste deel van de huismussen in en rond de stal door de voedselbronnen worden aangetrokken en grotendeels geen deel zijn van een broedpopulatie op het erf. De woning is het meest geschikt om nestgelegenheid te bieden, echter er werden onder dakpannen geen uitstekende stootjes of mestsporen geconstateerd die erop wijzen dat dit geval is. Echter het is op basis van het veldbezoek niet uit te sluiten dat de grote stallen die moeilijk volledig te onderzoeken waren, nestplekken bevatten. Verstoring van deze nestelplekken is hooguit mogelijk indien tijdens het broedseizoen de meest versturende bouwactiviteiten plaats vinden. Het kan redelijkerwijs uitgesloten worden dat de relatieve geringe omvang van de projectontwikkeling enige substantiële inperking van het functioneel leefgebied van de huismus op en rond het erf tot gevolg heeft. De inrichtingselementen binnen het plangebied bestaan voornamelijk uit een

	kruidarme grasbegroeiing en een houtopstand die intact blijft. Eventueel verlies van functioneel leefgebied kan gemakkelijk gecompenseerd worden door een nieuwe groene inrichting of binnen de omgeving gecompenseerd worden. <i>-Uilen</i> Het plangebied ligt binnen en omgeving met veel kleinschalige agrarische landschapselementen die bijzonder geschikt is om steenuil en kerkuil te verwachten. De bebouwing op het erf buiten het plangebied is onderzocht op verblijf en verblijfssporen van uilen; deze werden nergens geconstateerd. Door de bewoners zijn recent ook geen waarnemingen van uilen gedaan. <i>-Slechtvalk en gierzwaluw</i> Het plangebied bevat geen bebouwing waarin of waaraan deze soorten kunnen nestelen. Verblijfplekken en nestelplekken kunnen van gierzwaluw en slechtvalk kunnen geheel uitgesloten worden. <i>Jaarrond beschermde verblijfplekken in bomen (cat. 1,2,3 en 4)</i> Het grote aantal roofvogels dat de NDFF-gegevens vermelden binnen de 1 km-straal houdt verband door de ligging nabij optimaal roofvogelbiotoop binnen aanliggend natuurgebied van bos en heide. Het plangebied ligt, uitgezonderd voor de sperwer, buiten het habitatgebied van deze soorten of maakt daarvan op een marginale wijze deel vanuit (buiserd). De bomen binnen het plangebied bieden geen nestgelegenheid in oude kraaiennesten, holle bomen of dicht struikgewas. Het plangebied kan weinig relevant voor deze soortgroep geacht worden. <i>Jaarrond beschermde verblijfplekken overig (cat. 1,2,3 en 4)</i> De ooievaar broedt in hogere objecten dan dat er binnen het plangebied aanwezig zijn. Mede door zijn zichtbaarheid kan deze soort uitgesloten worden. De grote gele kwikstaart nestelt in hollen of aan bebouwing nabij stromend water en kan daarom voor het plangebied uitgesloten worden. <i>Catg.5</i> De grote bonte specht foerageert binnen het plangebied, maar onderhoud daar geen verblijfplekken. Bijzondere verblijfsmogelijkheden van soorten uit deze beschermingscategorie ontbreken binnen het plangebied. Voor soorten uit deze categorie die verwacht kunnen worden geldt alsnog dat er geen ecologische omstandigheden zijn om nesten van deze soorten een jaarrond beschermde status te geven. Om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen dient wel het broedseizoen voor deze soorten in acht worden genomen bij het verwijderen van groen en slopen van bebouwing. <i>Overig</i> Voor algemene tuinvogels is een beperkte nestgelegenheid aanwezig in bomen. Om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen dient het broedseizoen in acht worden genomen bij het verwijderen van groen.
Conclusie	<i>Jaarrond beschermde verblijfplekken</i> -Binnen het plangebied kunnen jaarrond beschermde verblijfplekken van vogels worden uitgesloten. Binnen de directe invloedsfeer van het plangebied kunnen alleen nestelplekken van huismussen niet uitgesloten worden. Er wordt niet verwacht dat ontwikkeling van enige negatieve invloed is op deze nestelplekken. Hooguit kan sprake zijn van een korte verstoring tijdens de bouw indien de meest geluidsoverlast gevende bouwactiviteiten in het broedseizoen

plaats vinden. Ook een overmaat aan bouwverlichting kan de huismussen in hun nestelplekken verstoren. Hiervoor dienen voorzorgsmaatregelen genomen te worden.

Functioneel leefgebied

Verwacht kan worden dat het plangebied in een omgeving ligt die van belang is en kwaliteiten biedt als functioneel leefgebied van steenuil, huismus en kerkuil. Genoemde soorten zijn uitgesproken cultuurvolgers en daarom aangepast aan een zekere dynamiek van het menselijk handelen die van invloed is op het cultuurlandschap. Deze dynamiek wordt pas schadelijk als de veranderingen als gevolg van menselijk ingrijpen niet meer in overeenstemming met de schaal en traditionele functies van het landschap. Een nieuwe kleinschalige woonfunctie met een passende groene inrichting binnen een bestaand bebouwd lint zal daarom niet direct het leefgebied schaden van soorten die de bebouwde omgeving als cultuurvolger opzoeken. De ontwikkeling is kleinschalig en de houtopstand, het enige element binnen het plangebied dat voor de verschillende soorten van een beperkt ecologisch belang kan zijn, blijft behouden. De omgeving biedt in principe voldoende compensatie voor een gering verlies aan leefgebied zover daar sprake van is.

Broedvogels

In het algemeen geldt om bij de uitvoerende werkzaamheden het broedseizoen in acht te nemen bij sloop van de bebouwing en ingrepen in het groen om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen. Zie verder hoofdstuk 6.1 voor nadere toelichting.

4.3.5 Reptielen

Bescherming en voorkomen Wnb § 3.2

De enige habitatrichtlijnsoort onder de reptielen waarvan verspreid binnen Noord-Brabant natuurlijke populaties voorkomen is de gladde slang. Deze zeldzame soort komt binnen hoogwaardig natuurgebied van hoogveen, heide en bos voor en telt binnen Brabant een viertal kernpopulaties die verspreid deels in het oosten van Noord-Brabant, en deels in het westen van de provincie liggen. Een van die kernpopulaties komt voor in de aaneengesloten gebieden de Lage Maten, Oude Buisse Heide en het landgoed De Moeren op slechts enkele kilometers afstand oostelijke van het plangebied. De gladde slang is een soort die en strikte binding kent met heide, heideachtig terrein, hoogveen en met als randbiotoop open of jonge bossen.

Wnb § 3.3.

De enige reptielen die in Brabant met een meer regelmatige frequentie voorkomen zijn de levendbarende hagedis en hazelworm. Deze soorten vallen onder het middelzware beschermingsregime van 'andere soorten' waarvoor de provincie Noord-Brabant geen vrijstelling verleent. De levendbarende hagedis is een tamelijk algemene soort van heide en heideachtig terrein. De hazelworm is binnen Brabant een tamelijk zeldzame soort en komt binnen een zeer beperkt verspreidingsbeeld voor. De soort is gebonden aan heideterrein en bosgebied met een structuurrijke onderbegroeiing. Waarneming van genoemde soorten binnen de provincie Noord-Brabant op agrarisch terrein zijn van een uiterste incidentele aard.

Effecten beoordeling	<i>Bronnenonderzoek</i> De NDFF-gegevens vermelden binnen de 1 km-straal de levendbarende hagedis en de gladde slang. De waarneming betreft vrijwel zeker de gebieden De Lokker en De Lange Maten, de meest nabije habitatgebieden van deze soorten. <i>Waarnemingen</i> Het bezoek vond plaats in een tijd van het jaar die ongeschikt is voor waarneming van reptielen. <i>Effecten en geschiktheid</i> Hoewel de gladde slang en levendbarende hagedis op zeer korte afstand van het plangebied voor kunnen komen, kunnen ze binnen de bebouwde omgeving rond het plangebied volledig uitgesloten worden op basis van het bekende verspreidingsbeeld en specifieke habitatvereisten. Het plangebied werd tijdens het veldbezoek door het ontbreken van geschikte begroeiingsstructuren en terreintype als geheel ongeschikt beoordeeld om reptielen te verwachten. <i>Conclusie</i> Aanwezigheid van reptielen en negatieve effecten op hun leefgebied als gevolg van de voorgenomen ingrepen kunnen op basis van ligging en inrichting van het plangebied geheel uitgesloten worden.
---------------------------------	---

4.3.6 Amfibieën

Bescherming en voorkomen Wnb §3.2 en §3.3	<i>Habitatrichtlijn</i> Voor de meeste strikt beschermde amfibieën die binnen een zekere frequentie binnen een natuurlijk verspreidingspatroon in de provincie Noord-Brabant voorkomen, als heikikker, poelkikker en rugstreeppad en kamsalamander geldt dat dat deze een tamelijk strikte binding hebben met hoogwaardig natuurgebied van heide, heideachtig terrein, stuifzanden, natuurlijke graslanden en een kwalitatief hoogwaardig watermilieu. Theoretisch gezien geldt de binding aan natuurgebied minder voor de rugstreeppad. De rugstreeppad is een meer mobiele soort van minder stabiele watermilieus die landelijk op veel plekken in agrarisch gebied en tot binnen stedelijk gebied voorkomt. Binnen Brabant is de soort betrekkelijk zeldzaam en wordt de buiten de optimale biotoop van heide en stuifzanden veel minder vaak aangetroffen dan elders in het land. De soort is in het algemeen een kolonisator op allerlei braakliggend terrein en plant zich daar veelal voort in ondiepe tijdelijke plassen. <i>Nationaal beschermd (zonder vrijstelling)</i> De enige nationaal beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt die binnen de provincie Noord-Brabant vrij algemeen voorkomen zijn de vinpootsalamander en alpenwatersalamander. De vinpootsalamander is te specifiek gebonden aan heidevennen om buiten natuurgebied te verwachten. De alpenwatersalamander is minder kieskeurig en is in de eerste instantie een soort van bosvijvers. <i>Nationaal beschermd (vrijstelling)</i> Voor een vijftal soorten beschermde amfibiesoorten die landelijk zeer algemeen voorkomen geldt een vrijstelling. Deze soorten betreffen de kleine
--	--

	watersalamander, bruine kikker, twee soorten groene kikkers (bastaardkikker en meerkikker) en de gewone pad. De meerkikker komt algemeen in het westelijk deel van het land voor en is in het oosten zeldzaam. Voor deze soorten geldt alleen de zorgplicht.
Bronnen onderzoek	De NDFF-gegevens vermelden binnen de 1 km-straal alleen de strikt beschermde heikikker. Binnen de 1-5 km-straal worden poelkikker, kamsalamander vermeld als soorten waarvoor een strikte bescherming geldt, en de alpenwatersalamander als soort uit het middelzware beschermingsregime zonder vrijstelling. De strikt beschermde rugstreeppad wordt pas binnen de 10-25 km-straal. Bekende waarnemingssites melden de heikikker voor het gebied De Lokker, wat ook de meest voor de hand liggende locatie is om de soort binnen de 1 km-straal te verwachten.
Waarnemingen	Het bezoek vond plaats in een tijd van het jaar die ongeschikt is voor waarneming van amfibieën.
Effecten beoordeling	In meer algemene zin is de geïsoleerde ligging binnen de bebouwde omgeving van de nabije habitatgebieden van heide- en heideachtig terrein factoren om soorten waarvoor een strikte bescherming geldt voor het plangebied uit te sluiten. Voor de heikikker is de afwezigheid van de vereiste habitat van natte heide/graslanden en hoogwaardig watermilieu een afdoende factor om deze soort voor de directe omgeving en het plangebied uit te sluiten. Voor groene kikkers en watersalamanders is de afwezigheid van stabiele voortplantingswaters een factor om deze uit te sluiten. In meer directe zin toont het plangebied met kruidarme begroeiingen die weinig beschutting en geen overwinteringsmogelijkheden bieden, een inrichting die amfibieën niet veel te bieden heeft. <i>Zorgplicht</i> Ook voor algemene soorten waarvoor een vrijstelling toont het plangebied een weinig optimale inrichting. Zeer algemene soorten die minder aan water gebonden zijn als gewone pad en bruine kikker kunnen binnen de omgeving nooit geheel uitgesloten worden. Voor deze soorten geldt uitsluitend Wnb §1.3 art 1.11 inzake de zorgplicht. Hierbij dient in het kader van de vereiste zorgplicht voorzorgsmaatregelen genomen te worden om amfibieën niet te doden of te verwonden.
Conclusie	Negatieve effecten ten gevolge van de voorgenomen herontwikkeling op beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt en hun leefgebied worden niet verwacht. Wel dient voor een aantal beschermde amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt de zorgplicht in acht worden genomen.

4.3.7 Vissen

Bescherming en voorkomen	<i>Bescherming</i> Onder de habitatrichtlijn vallen een aantal zoutwatervissen die van zelfsprekend voor het plangebied uitgesloten kunnen worden. Onder de nationale bescherming vallen een aantal vissen die aan een hoogwaardig beekmilieu gebonden zijn als beekprik, elrits, gestippelde alver, kwabaal en beekdonderpad. De elrits en gestippelde alver zijn zeldzame vissoorten die alleen nog in enkele
Wnb §3.2 en §3.3	

	beken in Zuid-Limburg voorkomen. De grote modderkruiper is een soort van sloten en waters met een modderbodem en komt vooral voor binnen laagveengebieden en het rivierengebied voor. De Brabantse verspreiding ligt vooral in de invloedssfeer van de grote rivieren.
Effecten beoordeling	Open water ontbreekt geheel binnen het plangebied en de invloedssfeer daarvan. Deze soortgroep daarom niet relevant in het kader van deze beoordeling.
Conclusie	Wegens het ontbreken van een geschikt watermilieu kunnen negatieve effecten op beschermde vissoorten en hun leefgebied geheel uitgesloten worden.

4.3.8 Libellen en vlinders

Bescherming en Voorkomen	<i>Habitatrichtlijn</i> Onder de Europese bescherming van de habitatrichtlijn vallen 7 soorten dagvlinders en 8 soorten libellen. Genoemde soorten zijn allen zeldzaam en gebonden aan hoogwaardige milieus van heide, vennen, beken, moerassen en rivieren. Voor de provincie Noord-Brabant zijn de drie witsnuitlibellen, sierlijke, oostelijke en gevlekte witsnuitlibel, van bijzondere belang. Witsnuitlibellen zijn specifiek gebonden zijn aan het zwak gebufferd watermilieu van vennen en andere kleine waters. Op basis van hun zeldzaamheid, verspreidingsbeeld en specifieke habitatvereisten kunnen deze soorten buiten hun natuurlijke biotopen, die voornamelijk in natuurgebieden gelegen zijn, uitgesloten worden.
Wnb §3.2	
Wnb §3.3	<i>Nationale bescherming</i> Onder de nationale bescherming zonder vrijstelling vallen 20 soorten dagvlinders en 7 libelsoorten. De meeste soorten zijn dusdanig zeldzaam en/ of stellen een dusdanige specifieke biotoopeisen dat de verwachtingskans om deze soorten binnen verstedelijkt en agrarisch gebied aan te treffen bijzonder klein is.
Bronnen onderzoek	Binnen de 0-1 km-straal worden door de NDFF-gegevens de bosbeekjuffer als beschermde libelsoort vermeldt; binnen de 1-5 km-straal wordt als beschermde dagvlinder de grote weerschijnvlinder vermeld.
Waarnemingen	Het bezoek vond plaats in een tijd van het jaar die ongeschikt is voor waarneming van libellen en dagvlinders.
Effecten beoordeling	De hierboven genoemde soorten die door de NDFF-gegevens worden vermeld zijn te zeer gebonden specifieke milieus van stromend waters en vochtige bossen om anders dan op incidentele basis nabij het plangebied te verwachten. Hooguit kunnen een aantal zeer algemene dagvlindersoorten als de verschillende koolwitjes, bont zandoogje, boomblauwtje en dagpauwoog verwacht worden. Het grondoppervlak waar het plangebied uit bestaat bevat geen enkel element dat van belang kan zijn voor libellen. Hooguit kunnen uit deze groep een aantal algemene en mobiele soorten, als paardenbijter en de verschillende heidelibellen, verwacht worden die ver buiten hun voortplantingswaters jagen.

Conclusie	Gelet op hun zeldzaamheid en binding aan specifiek habitatgebied kunnen beschermde libel- en vlindersoorten voor het plangebied geheel uitgesloten worden. Het plangebied biedt uitsluitend leefgebied voor algemene vlinder- en (zwervende) libellensoorten.
------------------	---

4.3.9 Overige ongewervelden

Bescherming en voorkomen Wnb §3.2	<i>Habitatrichtlijn</i> Uit de overige groepen van ongewervelden die Europees beschermd zijn door de Habitatrichtlijn vallen 2 soorten weekdieren, 5 keversoorten en 1 nachtvlindersoort. Van de twee weekdieren is De Bataafse stroommossel vrijwel uitgestorven. De andere soort, het waterslakje de platte schijfhoorn, komt verspreid voor in de Utrechtse en Zuid-Hollandse laagveengebieden en in delen van Friesland. Binnen de zuidelijke provincie zijn de vindplaatsen uiterst schaars. Van de 5 keversoorten zijn twee soorten waterroofkevers; de andere 3 soorten betreffen keversoorten die specifiek gebonden zijn aan oude bossen of vrijstaande oude bomen met veel dood hout. De binding met dood hout, dat in de Nederlandse intensief onderhouden bossen meestal snel geruimd wordt, maakt deze soorten kwetsbaar en is de reden van de zware bescherming. Van genoemde keversoorten ligt het landelijk verspreidingsgebied van de vermiljoenkever uitsluitend in de provincies Noord-Brabant en Zuid-Limburg. De kever heeft een voorkeur voor vochtige bossen. De teunisbloempijlstaart is een warmte minnende soort nachtvlinder die voor zijn voedsel en voortplanting afhankelijk is van ruderaal- en pioniersvegetaties.
Wnb §3.3	<i>Nationale bescherming</i> Onder de nationale bescherming vallen één keversoort, het vliegend hert en de enige inlandse rivierkreeft, de Europese rivierkreeft. De Europese rivierkreeft is landelijk vrijwel uitgestorven. Het vliegend hert is specifiek gebonden aan oude eikenbossen met dood hout in verschillende rottingsstadia. Dit bostype ontbreekt in de nabijheid van het plangebied.
Bronnen onderzoek	De enige soort uit deze categorie de NDFF-gegevens vermelden binnen de 0-5 km-straal is de nachtvlinder de teunisbloempijlstaart binnen 1-5 km straal.
Waarnemingen	Er werden geen waarnemingen uit deze categorie gedaan.
Effecten beoordeling	De teunisbloempijlstaart is een warmte minnende soort nachtvlinder die in toenemende mate in Nederland wordt aangetroffen, veelal binnen kruidrijke ruderaal- en pioniersvegetaties waarbinnen zijn waardplanten o.a. teunisbloem, wilgenroosje en kattenstaart voorkomen. Gelet op het gegeven dat de soort voor zijn voortplanting aangewezen is op waardplanten die veelal in Nederland binnen tamelijk triviale vegetatietypen voorkomen, kan de soort vrijwel overal binnen zijn verspreidingsgebied op zon beschenen plekken met kruidrijke begroeiingen van een algemeen type verwacht worden. Echter op basis van zijn zeldzaamheid is de trefkans erg klein. Binnen het plangebied ontbreekt begroeiingen die en bijzondere geschiktheid voor de teunisbloempijlstaart tonen. Het plangebied wordt daarom niet van enige bijzondere betekenis voor deze soort beoordeeld.

	Voor beschermde ongewervelden zoals beschermde kevers, kreeften of slakken ontbreken binnen het plangebied de condities en specifieke biotopen geheel om deze te verwachten.
Conclusie	Op basis van hun zeldzaam en hun specifieke habitatvereisten kunnen negatieve effecten op soorten uit deze groep geheel uitgesloten worden.

4.4. Bescherming houtopstanden

Wet natuur bescherming	Het plangebied bevat een houtopstand van 28 bomen die voor de helft uit ruwe berken bestaat en voor de andere helft uit zwarte elzen. De bomen zijn van een gemiddelde omvang en stamdikte en er ontbreken exemplaren die als monumentaal kunnen worden aangemerkt. De houtopstand kan als erfbeplanting aangemerkt worden, waardoor deze voor de Wet natuurbescherming niet als beschermde houtopstand kan worden aangemerkt en voor kap geen kapmelding bij de provincie vereist is en daarmee ook geen herplantingsplicht.
APV-bomenkap	Het plangebied valt buiten de begrenzing van een bebouwde kom waardoor de AVP-bomenkap niet van toepassing is.
Effecten-beoordeling	Er zijn geen voornemen tot bomenkap, waardoor in principe geen overtreding wordt verwacht. De aanwezige houtopstand valt buiten de bescherming van de Wet natuurbescherming en van de gemeentelijke APV-bomenkap. Indien toch tot bomenkap besloten wordt dient bij de gemeente Rucphen in alle gevallen gecheckt te worden of de houtopstand onder bijzondere gemeentelijke uitzonderingsregels valt.

5 Conclusie

5.1. Samenvatting effectenbeoordeling

Natura 2000-gebied Wnb §2

Negatieve effecten op Natura 2000 gebied die tot kwaliteitsverlies en overschrijding van de gestelde drempelwaarden betekenen kunnen geheel uitgesloten worden, gelet op de afstand, schaal en aard van de voorgenomen ontwikkelingen. Een Aeriusberekening en toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk

Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) lov NB §3.2.3

Effecten die de wezenlijke waarden en kenmerken van NNB-gebied aantasten worden op basis van schaal en aard van de projectontwikkeling niet verwacht; een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

Wel dient voor ontwikkelingen binnen het plangebied de regelgeving van §3.23 artikel 3.26 van de Interim omgevingsverordening in acht wordt genomen om overtredingen te voorkomen met betrekking tot de bescherming van de kwaliteit van de waterhuishouding binnen NNB-gebied.

Groenblauwe mantel lov NB §3.2.4

Door de ligging van het plangebied buiten de landschappelijke provinciale beschermingszone van Groenblauwe mantel kunnen overtredingen van §3.2.4 art.3.3.2 van de Interim omgevingsverordening NB uitgesloten kunnen worden.

Soortgroep van vaatplanten Wnb §3.2 en §3.3

Negatieve effecten op beschermde plantensoorten en groeiplekken kunnen uitgesloten worden.

Soortgroep van beschermde zoogdiersoorten (grondgebonden) Wnb §3.2 en §3.3

Negatieve effecten op verblijfplekken van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten waarvoor geen vrijstelling geldt worden binnen de invloedssfeer van de ingrepen niet verwacht, noch aantasting van beschermd functioneel leefgebied van soorten waarvoor de strikte bescherming geldt.

Kleine beschermde zoogdieren waarvoor een vrijstelling en alleen de zorgplicht geldt, kunnen nooit geheel uitgesloten worden.

Soortgroep van beschermde zoogdieren (vleermuizen) Wnb §3.2

Tijdens het veldbezoek werden geen vaste verblijfplekken en geschikte verblijfsmogelijkheden geconstateerd. Verblijfplekken van vleermuizen binnen het plangebied en invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkeling worden niet verwacht en daarmee geen negatieve effecten op jaarrond beschermd verblijfsplaatsen van vleermuizen. Noch aantasting van elementen binnen het functioneel leefgebied die van essentieel belang kunnen zijn voor de staat van instandhouding van de lokale populaties en verblijfplekken.

Soortgroep van soorten die beschermd zijn middels de Vogelrichtlijn Wnb §3.1

Niet uitgesloten kan worden dat dicht bij het plangebied broedplekken van de huismussen aanwezig zijn. Opzettelijke verstoring van deze broedplekken is alleen mogelijk als in het broedseizoen bouwactiviteiten plaats vinden die een hoge mate van geluids- en lichtoverlast bezorgen.

Indien een aantal voorzorgsmaatregelen in dit opzicht worden genomen, worden geen negatieve effecten verwacht op nesten en verblijfplaatsen van vogels die wettelijk als jaarrond beschermd zijn aangemerkt. Gelet op de geringe schaal aard van de projectontwikkeling en compensatiemogelijkheden die de omgeving biedt worden geen negatieve effecten op het functioneel leefgebied van huismus en anders vogelsoorten die in de omgeving kunnen voorkomen en waarvan het functioneel leefgebied beschermd is.

Soortgroepen van reptielen, amfibieën en vissen Wnb § 3.2 en § 3.3

Negatieve effecten ten gevolge van de voorgenomen herontwikkeling op beschermde reptielen, amfibieën en vissen waarvoor geen vrijstelling geldt en hun leefgebied worden niet verwacht. Wel dient voor een aantal beschermde amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt de zorgplicht in acht worden genomen.

Soortgroepen van ongewervelden(dagvlinders, libellen, kevers, slakken en kreeften) Wnb § 3.2 en § 3.3

Op basis van hun zeldzaamheid en hun specifieke habitatvereisten biedt het plangebied anders dan op een uiterste incidentele wijze, niet de condities om soorten uit deze groepen te verwachten. Negatieve effecten op soorten en hun leefgebied kunnen daarom geheel uitgesloten worden.

Beschermde houtopstanden Wnb § 4, lov NB § 2.6.4 en APV Bomenkap

Binnen het plangebied ontbreken houtopstanden die als beschermde houtopstand middels de Wet natuurbescherming of als kapvergunningplichtig kunnen worden aangemerkt. Er zijn geen voornemens tot kap; indien alsnog tot kap besloten wordt dient bij de gemeente Rucphen en nacheck gedaan te worden of de houtopstand onder gemeentelijke uitzonderingsregels vallen.

5.2 Toetsing aan de Wet natuurbescherming**Gebiedsbescherming**

Wetgeving	Mogelijke overtredingen
Natura 2000-gebieden Wnb hoofdstuk 2 § 2.1 t/m § 2.5.	Overtreding van de verbodsbepalingen van de Natura 2000 -wetgeving, zoals die vastgelegd zijn hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming zijn, niet aan de orde.
NNN-gebied Interim omgevingsverordening NB § 3.2.3 artikel 3.15, 3.26 en 3.27	Overtreding van de verbodsbepalingen van de wetgeving ter bescherming van gebieden die onder het Natuur Netwerk Nederland (NNN) vallen, zoals vastgelegd in artikel 3.15 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant, zijn niet aan de orde. Indien de regelgeving van § 3.2.3 art. 3.26 in acht wordt genomen, worden geen overtreding verwacht i.v.m. de bescherming van de waterhuishouding binnen NNB-gebied (artikel 3.26 en 3.27).
Groenblauwe mantel Interim omgevingsverordening NB § 3.2.4 artikel 3.32	Overtreding van de verbodsbepalingen, zoals vastgelegd in artikel 3.32 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant, ter bescherming van de gebieden die onder de landschappelijke beschermingszone van de Groenblauwe mantel vallen zijn niet aan de orde.

Soortenbescherming

wetgeving	Mogelijke overtredingen
Wnb § 3.1 art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Als het broedseizoen onvoldoende in acht genomen wordt is een overtreding van Wnb artikel 3.1 lid 2 mogelijk. Zie voor toelichting hoofdstuk 6.1 voor te nemen voorzorgsmaatregelen om een overtreding te voorkomen.
Wnb § 3.1 art 3.1 lid 4 en lid 5	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen verstoring verwacht van de jaar rond beschermde verblijfplekken en functioneel leefgebied van vogels indien

Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	een aantal voorzorgsmaatregelen in acht genomen worden met het oog op mogelijk aanwezigheid van broedende huismussen. Overtreding van Wnb art 3.1 lid 4 kan daardoor voorkomen worden. Zie voor toelichting hoofdstuk 6.2 voor te nemen voorzorgsmaatregelen om een overtreding te voorkomen.
Wnb §3.2 art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen negatieve effecten verwacht op de jaarrond beschermde verblijfplekken van dieren die strikt beschermd zijn doormiddel van de Habitatrichtlijn. Overtreding van Wnb art 3.5 lid 4 is niet aan de orde.
Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Als afdoende maatregelen genomen worden wat betreft lichtbelasting en een passende landschappelijke inpassing wordt gerealiseerd, worden ten gevolge van de herontwikkeling geen verstoring verwacht van diersoorten die strikt beschermd zijn; noch aantasting en verstoring van hun functioneel leefgebied. Overtreding van Wnb art 3.5 lid 2 is dan niet aan de orde.
Wnb §3.5 art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen negatieve effecten verwacht op de jaarrond beschermde verblijfplekken van dieren die onder de nationale bescherming van “andere soorten” vallen. Overtreding van Wnb art 3.10 lid 1b niet aan de orde.
Wnb §3.2 art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	Binnen het plangebied worden geen groeiplaatsen van beschermde plantensoorten verwacht en daarmee geen overtreding van Wnb art 3.5 lid 5.
Wnb §3.3 art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	Binnen het plangebied worden geen groeiplaatsen van beschermde plantensoorten verwacht en daarmee geen overtreding van Wnb art 3.10 lid 1c.
Wnb §1.3 art 1.11 Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000 gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.	Indien onvoldoende zorgvuldig te werk wordt gegaan bij uitvoering van de werkzaamheden kan een overtreding plaats vinden van verbodsbepalingen in Wnb §1.3 art 1.11 die de zorgplicht betreffen. Zie hoofdstuk 6.1 voor de te nemen voorzorgsmaatregelen en mitigatie.

Bescherming houtopstanden

wetgeving	Mogelijke overtredingen
Wnb §4 art 4/ Ivo NB § 2.6.4/ APV Bomenkap	Er vindt geen kap plaats. Overtreding Wnb §4 art 4/ Ivo NB § 2.6.4/ APV is niet aan de orde

5.3 Vervolgstappen en samenvatting

Vervolgstappen en ontheffingsaanvraag

Indien de voorzorgsmaatregelen en bijzondere voorzorgs- en mitigatiemaatregelen van hoofdstuk 6.1 en 6.2 in acht worden genomen is geen onderzoek nodig om de noodzaak van een

ontheffingsaanvraag te beoordelen. Deze bijzondere voorzorgsmaatregelen hebben betrekking op:

- werken buiten de kwetsbare periode (1 april- 1 augustus) van de huismus;
- beperken van de lichtbelasting in de uitvoerende fase en het ontwerpen van een aangepast lichtplan om in de gebruiksfase de uitstrooiing naar de omgeving te beperken;
- een passende landschappelijke inpassing en een groene inrichting met behoud of compensatie van bestaande elementen die van ecologisch belang zijn.

Samenvatting

Als de voorzorgsmaatregelen en mitigatiemaatregelen die het volgende hoofdstuk (6) vermelden in acht worden genomen, wordt geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht.

Vervolgonderzoek is dan niet noodzakelijk.

6 Voorzorgsmaatregelen, mitigatie en aanbeveling.

6.1 Algemene voorzorgsmaatregelen

- Bij uitvoering van ingrepen dient het broedseizoen in acht genomen te worden indien niet voldoende gegarandeerd kan worden dat nesten van broedende vogels niet beschadigd of vernietigd kunnen worden. Als aanbeveling geldt, om bij wijze van voorzorgsmaatregel elke schade aan broedgevallen uit te sluiten, ingrepen geheel buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is. Als men binnen het broedseizoen wil werken geldt de aanbeveling om de locatie voorafgaande het broedseizoen ongeschikt te maken voor broedende vogels en vervolgens voorafgaande de werkzaamheden het plangebied te controleren op broedende vogels. Hierbij bestaat het risico dat de werkzaamheden uitgesteld dienen te worden als een broedgeval geconstateerd wordt.
- Voor aanwezigheid onbeschermde en vrijgestelde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van deze diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en ook voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

6.2 Bijzondere voorzorg- en mitigatiemaatregelen

- Met het oog op mogelijke aanwezigheid van broedplaatsen van huismussen dienen de meest versturende bouwactiviteiten buiten de kwetsbare periode (broedperiode) van huismussen plaats te vinden. Deze kwetsbare periode valt in de periode 1 april-1 augustus. Ook dient in deze periode geen bouwverlichting gebruikt te worden.
- Elementen die van belang zijn in het leefgebied van huismus en steenuil dienen gehandhaafd te worden of bij het verlies daarvan gecompenseerd te worden. Het leefgebied gebied kan versterkt worden door aanplant van dichte wintergroene hagen en sierstruiken voor beschutting en inlandse houtgewassen voor de voedselvoorziening (zie ook volgend hoofdstukje).
- Tijdens de bouw dient bouwverlichting beperkt te worden en voor de gebruiksfase dient een lichtplan gerealiseerd te worden dat de uitstrooiing naar de omgeving zoveel mogelijk beperkt. Dit kan door technische maatregelen (zie volgend hoofdstuk) of door hoge aanplant die als lichtscherm fungeert.
- Tot aan de bouw dient het terrein dusdanig te worden onderhouden dat er zich geen hoge begroeiingen en ruigten kunnen ontwikkelen die schuilgelegenheid aan kleine zoogdieren en amfibieën en nestgelegenheid aan vogels bieden. Ook dient om deze redenen dient dumping van afval (puin, tuinafval) en opslag van materiaal tot aan de uitvoering van de werkzaamheden vermeden te worden.

6.3 Aanbeveling en advies

- Als aanbeveling geldt om naar een nieuwe groene inrichting te streven die aansluit op de landschappelijke en ecologische omgeving. Dit kan o.a. door te kiezen voor inlandse houtsoorten voor de aanleg van hagen en planten van bomen. De aanplant dient bij voorkeur

zo te geschieden dat de uitstraling van licht op de omgeving voor de nachtdieren zoveel mogelijk beperkt wordt.

- Als aanbeveling geldt het inbouwen van verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen en huismussen in de nieuwbouw. Hiervoor zijn inbouwkasten in alle maten en van verschillend soorten materialen in de handel.
- Enkele veel gebruikte methoden om de effecten van lichthinder te beperken zijn:
 - niet uitstralende armaturen
 - lagere armaturen (dan zijn er wel meer nodig)
 - verlichting met een lagere lichtintensiteit
 - tijdelijke verlichting (slechts een deel van de nacht aan), en alleen op plekken waar het echt nodig is
 - Het gebruik van sensoren die in werking treden als verlichting nodig is
 - de verlichting afschermen met struiken zodat het licht niet verstrooid wordt naar plekken waar het niet nodig is.
- Natuurinclusief bouwen is een verzamelterm voor tal van maatregelen en manieren om natuur te integreren bij de bouw van woningen, kantoren en andere gebouwen. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van neststenen of vogelvides voor huismussen en vleermuiskasten in de gevel van de nieuwe woning. Natuurinclusief bouwen bevordert de biodiversiteit en ons leefklimaat!

Voor meer informatie over natuurinclusief bouwen zie onderstaande websites:

www.stadszaken.nl/ruimte/groen/1079/natuurinclusief-bouwen-met-deze-40-punten.

www.vogelbescherming.nl/bescherming/wat-wij-doen/in-de-stad/gemeenten-bedrijven-bouwers/hulp-van-vogelbescherming .

www.vogelbescherming.nl/bescherming/wat-wij-doen/in-de-stad/gemeenten-bedrijven-bouwers/goede-voorbeelden .

www.checklistgroenbouwen.nl

www.operatiesteenbreek.nl

7. Bronnen

Literatuur

- De amfibieën en reptielen van Nederland. Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009
- De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5. Schaminée e.a. 1995
- Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5. Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994
- Veldgids Europese Zoogdieren. P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010.
- Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Broekhuizen, S., K. Spoelstra. J.N.M.Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys 2016
- Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming. 11 oktober 2017. Zoogdierverseniging en provincie Noord- Brabant.
- Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Tirion Natuur.
- Veldgids Vleermuizen van Europa, Christian Dietz & Andreas Kiefer 2017.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12
- Kennisdocument Huismus. *Passer domesticus*. Versie 1.0 juli 2017. BIJ12
- Wet natuurbescherming, 16 december 2015, gepubliceerd Staatscourant 19 januari 2016.
- Interim omgevingsverordening Noord-Brabant
- Handreiking woningbouw en AERIUS. Uitgave Rijksoverheid
- Atmosferische stikstofdepositie en Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen in Vlaanderen; 2015 uitgave Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek

Gegevensverstrekking

NDFF - quickscanhulp.nl, d.d. 10-12-2020

Internetsites

- www.minlnv.nederlandsesoorten.nl/
- www.Verspreidingsatlas.nl
- www.quickscanhulp.nl
- www.ruimtelijkeplannen.nl
- www.kaartbank.brabant.nl

BIJLAGE 1 - TOELICHTING SOORTENBESCHERMING

De **Conventie van Bern** is een internationaal verdrag over het behoud van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten en de daarbij behorende grensoverschrijdende natuurlijke leefmilieus in Europa. Bijzondere aandacht wordt besteed aan kwetsbare soorten en aan soorten die met uitsterven worden bedreigd. Het verdrag werd in 1979 ondertekend door de Europese Unie, Monaco, Burkina Faso, Marokko, Tunesië en Senegal en ligt aan de basis van de huidige Europese en nationale natuurwetgeving.

De **Conventie van Bonn** is een internationaal verdrag met het doel migrerende diersoorten te beschermen. Het verdrag werd in 1979 in Bonn getekend onder auspiciën van de VN.

De **Habitatrichtlijn (HR)** is in 1992 door de Europese Unie vastgesteld en gericht op het waarborgen van de biologische diversiteit in de Europese Unie door natuurlijke habitatten en wilde dier- en plantensoorten die van Europees belang zijn in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De **Vogelrichtlijn** is in 1979 door de Europese Unie vastgesteld gericht op de instandhouding van alle natuurlijk in Europa in het wild levende vogelsoorten.

Bijlage	categorie	Habitatrichtlijn/ Vogelrichtlijn	Wnb
Bern1	Strikt beschermde plantensoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde plantensoorten	HR-bijlage 2	§ 3.2 art 3.5
Bern 2	Strikt beschermde diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bern 3	Beschermde diersoorten	HR-bijlage 2 en 5	§ 3.3 art 3.10
	Beschermde vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bonn 1	Strikt beschermde (migrerende) diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde (migrerende) vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bonn2	Beschermde (migrerende) diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.3 art 3.10
	Beschermde (migrerende) vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1

TABEL 2 - SOORTEN VAN DE VOGELRICHTLIJN

Algemeen

Alle Europese inheemse vogels zijn beschermd met de Vogelrichtlijn, waarbij een onderscheidt gemaakt kan worden van soorten waarvoor een striktere bescherming geldt (vermeldt in bijlag 2 van de Conventie van Bern en bijlage 1 van het Verdrag van Bonn) en soorten waarvoor die bescherming minder strikt is (bijlage 3 Bern en bijlage 2 Bonn). Echter voor alle soorten is de bescherming van Wnb § 3.1 art 3.1 van toepassing. Van een aantal soorten zijn ook de verblijfplekken en nesten buiten het broedseizoen beschermd, de zgn. jaarrond beschermde verblijfplekken.

Vogels met jaarrond vaste verblijfplekken

Door de RVO is een lijst van vogelsoorten opgesteld waarbij een onderscheidt is gemaakt tussen de volgende categorieën van beschermde vaste verblijfplekken die deze soorten onderhouden

1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Verblijfplekken van soorten uit categorie 1,2,3 en 4 zijn in alle gevallen jaarrond beschermd en is ontheffing altijd noodzakelijk. Verblijfplekken van soorten uit categorie 5 zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of “als ecologische omstandigheden” dat rechtvaardigen. Voor deze soorten, die slechts deels vaste nestplekken onderhouden geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer die van het type nestgelegenheid.

Lijst van vogels die vaste verblijfplekken onderhouden

Soort	categorie	soort	categorie	soort	categorie
steenuil	1	boomklever	5	pimpelmees	5
gierzwaluw	2	boomkruiper	5	raaf	5
huismus	2	bosuil	5	ruigpootuil	5
roek	2	brilduiker	5	spreeuw	5
grote gele kwikstraat	3	draaihal	5	tapuit	5
kerkuil	3	groene specht	5	torenvalk	5
oehoe	3	ekster	5	zeearend	5
ooievaar	3	gekraagde roodstaart	5	zwarte kraai	5
slechtvalk	3	glanskop	5	zwarte mees	5
boomvalk	4	grauwe vliegenvanger	5	zwarte roodstaart	5
buizerd	4	grote bonte specht	5		
havik	4	hop	5		
ransuil	4	huiszwaluw	5		
sperwer	4	ijsvogel	5		
wespendief	4	kleine bonte specht	5		
zwarte wouw	4	kleine vliegenvanger	5		
blauwe reiger	5	koolmees	5		
boerenzwaluw	5	kortsnavelboomkruiper	5		
Bonte vliegenvanger	5	oeverzwaluw	5		

BIJLAGE 3 - SOORTEN VAN DE HABITATRICHTLIJN

Bern I	Bern II	Bonn I	HR IV	categorie	soort	soort
Bern I				Sporenplanten	Geel schorpioenmos	Hamatocaulis vernicosus
Bern I				Sporenplanten	Tonghaarmuts	Orthotrichum rogeri
Bern I				Sporenplanten	Kleine vlotvaren	Salvinia natans
Bern I				Zaadplanten	Liggende raket	Sisymbrium supinum
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Drijvende waterweegbree	Luronium natans
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Groenknolorchis	Liparis loeselii
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Kruipend moerasscherm	Apium repens
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis
	Bern II			dagvlinders	Moerasparelmoervlinder	Euphydryas aurinia ssp. aurinia
	Bern II			Haften	Oeveraas	Palingenia longicauda
	Bern II			Libellen	Mercurwaterjuffer	Coenagrion mercuriale ssp. mercuriale
	Bern II			Zeezoogdieren	Walrus	Odobenus rosmarus ssp. rosmarus
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Dikkopschildpad	Caretta caretta
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Kemp's zeeschildpad	Lepidochelys kempii
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Lederschildpad	Dermochelys coriacea
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Soepschildpad	Chelonia mydas
	Bern II	Bonn I	HR IV	zeezoogdieren	Bultrug	Megaptera novaeangliae
	Bern II	Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	gewone vinvis	Balaenoptera physalus
		Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	noordse vinvis	Balaenoptera borealis
		Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	Potvis	Physeter catodon
			HR IV	Amfibieën	Poelkikker	Pelophylax lessonae
			HR IV	Vissen	Houting	Coregonus oxyrinchus
			HR IV	Weekdieren	Bataafse stroommossel	Unio crassus
			HR IV	Weekdieren	platte schijfhoren	Anisus vorticulus
			HR IV	Zoogdieren	Bever	Castor fiber ssp. albicus
			HR IV	Zoogdieren	Hazelmuis	Muscardinus avellanarius
			HR IV	Zoogdieren	Lynx	Lynx ssp. lynx
			HR IV	Zoogdieren	Noordse woelmuis	Microtus oeconomus ssp. arenicola
			HR IV	Zoogdieren	Wilde kat	Felis silvestris ssp. silvestris
			HR IV	Zoogdieren	Wolf	Canis lupus
			HR IV	Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus
			HR IV	Zeezoogdieren	Butskop	Hyperoodon ampullatus
			HR IV	Zeezoogdieren	Dwergvinvis	Balaenoptera acutorostrata
			HR IV	Zeezoogdieren	Griend	Globicephala melas
			HR IV	Zeezoogdieren	Spitsdolfijn van gray	Mesoplodon grayi
			HR IV	Zeezoogdieren	Witte dolfijn	Delphinapterus leucas
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Boomkikker	Hyla arborea ssp. arborea
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Geelbuikvuurpad	Bombina variegata ssp. variegata
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Heikikker	Rana arvalis ssp. arvalis
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Kamsalamander	Triturus cristatus

Bern I	Bern II	Bonn I	HR IV	categorie	soort	soort
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Rugstreeppad	Bufo calamita
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Vroedmeesterpad	Alytes obstetricans ssp. obstetricans
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Apollovlinder	Parnassius apollo
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Boszandoog	Lopinga achine
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Donker pimperlblauwtje	Maculinea nausithous
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Grote vuurvler	Lycaena dispar ssp. batava
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Pimperlblauwtje	Maculinea teleius
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Tijmblauwtje	Maculinea arion
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Zilverstreephooibeestje	Coenonympha hero
	Bern II		HR IV	Kevers	Brede Geelrandwaterroofkever	Dytiscus latissimus
	Bern II		HR IV	Kevers	Gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus
	Bern II		HR IV	Kevers	Juchtleerkever	Osmoderma eremita
	Bern II		HR IV	Kevers	Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus
	Bern II		HR IV	Libellen	Bronslibel	Oxygastra curtisii
	Bern II		HR IV	Libellen	Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
	Bern II		HR IV	Libellen	Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
	Bern II		HR IV	Libellen	Groene glazenmaker	Aeshna viridis
	Bern II		HR IV	Libellen	Noordse winterjuffer	Sympecma annulata ssp. braueri
	Bern II		HR IV	Libellen	Oostelijke witsnuitlibel	Leucorrhinia albifrons
	Bern II		HR IV	Libellen	Rivierrombout	Gomphus flavipes ssp. flavipes
	Bern II		HR IV	Libellen	sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
	Bern II		HR IV	Nachtvlinders	Teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina
	Bern II		HR IV	Reptielen	Gladde slang	Coronella austriaca ssp. austriaca
	Bern II		HR IV	Reptielen	Muurhagedis	Podarcis muralis ssp. brongniardii
	Bern II		HR IV	Reptielen	Zandhagedis	Lacerta agilis ssp. agilis
	Bern II		HR IV	Vissen	Steur	Acipenser sturio
	Bern II		HR IV	Zoogdieren	Hamster	Cricetus cricetus ssp. canescens
	Bern II		HR IV	Zoogdieren	Otter	Lutra lutra ssp. lutra
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteini
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bosvleermuis	Nyctalus leisleri ssp. leisleri
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Brandts vleermuis	Myotis brandti ssp. brandti
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Franjestaart	Myotis nattereri
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus ssp. auritus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus ssp. austriacus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus ssp. emarginatus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Meervleermuis	Myotis dasycneme

Bern I	Bern II	Bon I	HR IV	categorie	soort	soort
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Meervleermuis	Myotis dasycneme
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Noordse vleermuis	Eptesicus nilssoni ssp. nilssoni
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Rosse vleermuis	Nyctalus noctula ssp. noctula
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus ssp. murinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Vale vleermuis	Myotis myotis ssp. myotis
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Watervleermuis	Myotis daubentoni ssp. daubentoni
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bruinvis	Phocoena phocoena ssp. phocoena
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Dwergpotvis	Kogia breviceps
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gestreepte dolfijn	Stenella coeruleoalba
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gewone dolfijn	Delphinus delphis
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gewone spitsdolfijn	Mesoplodon bidens
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Grijze dolfijn	Grampus griseus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Kleine zwaardwalvis	Pseudorca crassidens
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Narwal	Monodon monoceros
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Orca	Orcinus orca
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Tuimelaar	Tursiops truncatus ssp. truncatus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris

BIJLAGE 4 - NATIONAAL BESCHERMDE SOORTEN ('ANDERE SOORTEN')

Onder dit beschermingsregime vallen de nationaal beschermde soorten als bedoeld in bijlage A en B van Wnb artikel 3.10 (respectievelijk) lid 1a en 1c. Internationaal staan deze vermeldt in bijlage 3 van de Conventie van Bern en bijlage 2 en 5 van de Habitatrichtlijn.

soortgroep	soort	soort	bescherming
Amfibieën	Alpenwatersalamander	<i>Mesotriton alpestris</i>	Andere soorten (bijlage A)
Amfibieën	Vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Amfibieën	Vuursalamander	<i>Salamandra</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Aardbeivlinder	<i>Pyrgus malvae</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bosparemoervlinder	<i>Melitaea athalia</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bruine eikenpage	<i>Satyrus ilicis</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Duinparemoervlinder	<i>Argynnis niobe</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Gentiaanblauwtje	<i>Maculinea alcon</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote paremoervlinder	<i>Argynnis aglaja</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Iepenpage	<i>Satyrus w-album</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kleine heivlinder	<i>Hipparchia statilinus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kleine ijsvogelvlinder	<i>Limenitis camilla</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kommavvlinder	<i>Hesperia comma</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Sleedoornpage	<i>Thecla betulae</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Spiegeldikkopje	<i>Heteropterus morpheus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenbesblauwtje	<i>Plebejus optilete</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenbesparemoervlinder	<i>Boloria aquilonaris</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenhooibeestje	<i>Coenonympha tullia</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veldparemoervlinder	<i>Melitaea cinxia</i>	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Zilveren maan	<i>Boloria selene</i>	Andere soorten (bijlage A)
Kevers	Vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Beekrombout	<i>Gomphus vulgatissimus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Bosbeekjuffer	<i>Calopteryx virgo</i>	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Donkere waterjuffer	<i>Coenagrion armatum</i>	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Gevlekte glanslibel	<i>Somatochlora flavomaculata</i>	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Gewone bronlibel	<i>Cordulegaster boltonii</i>	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Hoogveenglanslibel	<i>Somatochlora arctica</i>	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Kempense heidelibel	<i>Sympetrum depressiusculum</i>	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	speerwaterjuffer	<i>Coenagrion hastulatum</i>	Andere soorten (bijlage A)
Kreeftachtigen	Europese rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Adder	<i>Vipera berus ssp. berus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Ringslang	<i>Natrix</i>	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Beekdonderpad	<i>Cottus rhenanus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Beekprik	<i>Lampetra planeri</i>	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Kwabaal	<i>Lota</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren-	Boommarter	<i>Martes martes</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Damhert	<i>Dama dama</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Das	<i>Meles meles</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>	Andere soorten (bijlage A)

Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Damhert	<i>Dama</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Das	<i>Meles</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Steenmarter	<i>Martes foina</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Veldspitsmuis	<i>Crociodura leucodon</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Sporenplanten	Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Sporenplanten	Groensteel	<i>Asplenium viride</i>	Andere soorten (bijlage B)
Sporenplanten	Schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerogentroost	<i>Odontites vernus</i> subsp. <i>vernus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Beklierde ogentroost	<i>Euphrasia rostkoviana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Berggamander	<i>Teucrium montanum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bergnachtorchis	<i>Platanthera montana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i> subsp. <i>foemina</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemom</i> subsp. <i>nemorosus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bosdravik	<i>Bromopsis ramosa</i> subsp. <i>benekenii</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Dreps	<i>Bromus secalinus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys</i> subsp. <i>germanicum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Franjgentiaan	<i>Gentianella ciliata</i>	Andere soorten (bijlage B)
	Geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Geplooiide vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Gevlekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemom</i> subsp. <i>polyanthemoides</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Karthusieranjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>	Andere soorten (bijlage B)

Zaadplanten	Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Korensla	<i>Arnoseris minima</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kruiptijm	<i>Thymus praecox</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Lange zonnedauw	<i>Drosera longifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Naaldenkervel	<i>Scandix pecten-veneris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta</i> subsp. <i>sagittata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Roggelelie	<i>Lilium bulbiferum</i> subsp. <i>croceum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Ruw pazelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Trosgamander	<i>Teucrium botrys</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i> subsp. <i>campestris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wolfskers	<i>Atropa bella-donna</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Zinkviooltje	<i>Viola lutea</i> subsp. <i>calaminaria</i>	Andere soorten (bijlage B)

BIJLAGE 5 - SOORTEN MET EEN VRIJSTELLING

Uitgezonderd:

	Geen vrijstelling
1	Vrijstelling voor ingrepen aan bebouwing en erven.
2	Tijdelijke vrijstelling van juli t/m september
3	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus tot 15 oktober
4	Tijdelijke vrijstelling periode maart en april en periode juli t/m september
5	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus t/m februari

	Drente	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord- Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	ANWvB RN art 3.31
zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis													
Bunzing													
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn						4							
Egel													
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn													
Huisspitsmuis		1											
Konijn													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter						5							
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis		1											
Vos													
Wezel													
Woelrat													
Amfibieën en reptielen													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Hazelworm						2							
Kleine watersalamander													
Levendbarende hagedis						3							
Meerkikker													
Bastaardkikker													

